

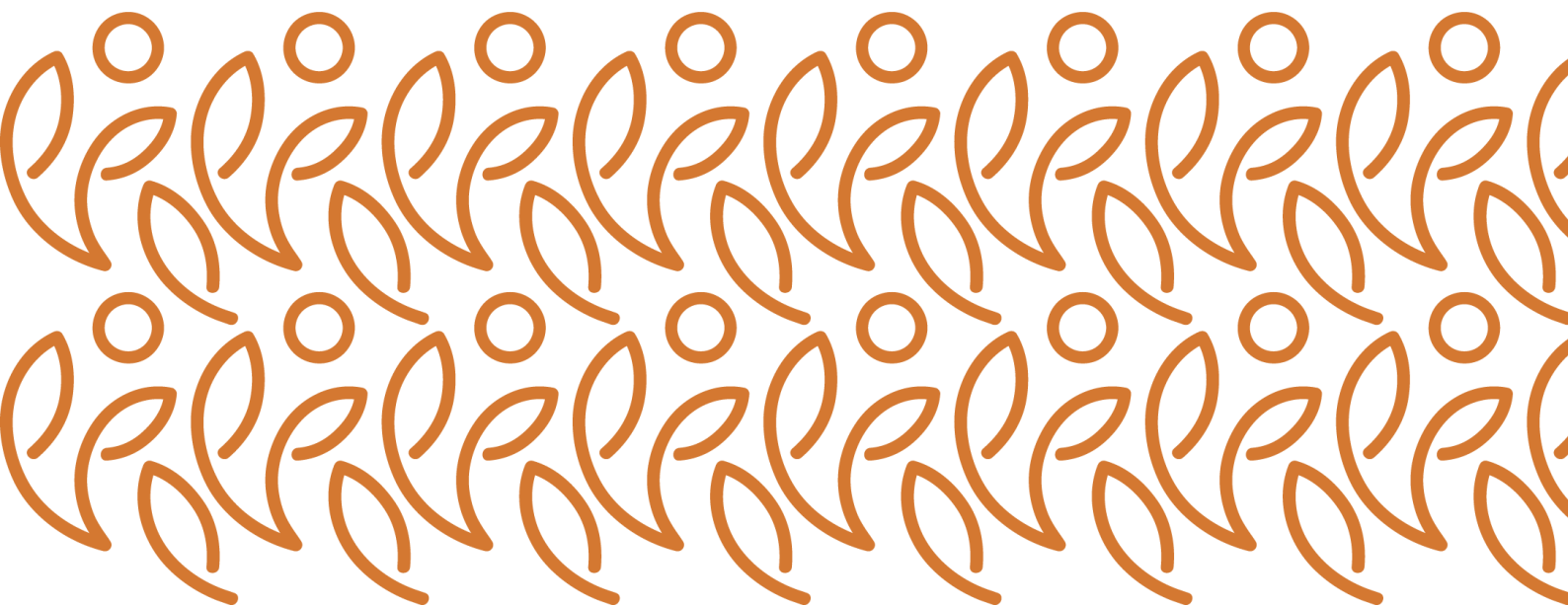
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma 2026

Pelastuslaki (379/2011, 79§)

Valmistelija: Pelastuspäällikkö Jani Välimaa

Hyväksyntä: Pelastusjohtaja Harri Setälä

26.1.2026

Sisällys

1.	Valvontasuunnitelma	7
1.1	Valvontasuunnitelman tarkoitus.....	7
1.2	Valvontasuunnitelmaa ohjaavat säädökset ja ohjeistus.....	7
1.3	Valvontasuunnitelman valmistelu, hyväksyntä ja valvonta	7
1.4	Valvontasuunnitelman julkisuus ja tiedottaminen.....	7
2	Pelastusviranomaisen valvontavelvoite	8
2.1	Pelastuslain (379/2011) 78§ perustuva valvontatehtävä.....	8
2.2	Kemikaalilain (390/2005) 115§ mukainen valvonta.....	9
3	Valvonnan riskiperusteinen kohdentaminen.....	10
3.1	Tilastollinen rakennusluokitukseen perustuva tarkastelu	10
3.2	Valvontarekisterin havainnot.....	11
3.3	Palontutkinta.....	12
3.4	Onnettomuuskehityksen seuranta.....	12
3.5	Muu seuranta.....	14
3.6	Johtopäätökset valvontasuunnitelman 2026 riskiperusteisesta kohdentamisesta.	15
4	Valvontavelvoitteen toteutumien poikkeusoloissa	17
5	Palvelutasopäätös vuosille 2024–2027	18
6	Määräaikaiset valvontatehtävät	19
6.1	Asuinrakennuksien ja vapaa-ajan asuntojen valvonta.....	19
6.2	Yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta.....	20
6.3	Määräaikaisen valvonnan ulkopuolelle rajattavat kohteet	22
6.4	Valvontarekisterin päivittäminen.....	23
7	Muu valvonta.....	24
7.1	Rakennusvalvontaviranomaisen lupakäsittely ja tarkastukset rakennushankkeen aikana.....	24
7.2	Ylimääräiset palotarkastukset.....	26
7.3	Yleisötilaisuuksien valvonta.....	26
7.4	Tilapäismajoittumisen valvonta.....	27
7.5	Poistumisturvallisuusselvitykset.....	27
7.6	Ilmoitukset ilmeisestä palovaarasta tai muusta onnettomuusriskistä	27
7.7	Kemikaalivalvonta.....	28
7.7.1	Henkilöstön resursointi kemikaalivalvonnan eri tehtävissä.....	30
7.8	Asiakirjavalvonta	30
7.9	Jälkivalvonta	31
8	Viranomaisyhteistyö valvonnan suorittamiseksi.....	32
8.1	Viranomaisyhteistyön perusteet.....	32
8.2	Yhteistyötahoja ja -muotoja	33
9	Valvontaprosessi.....	34
9.1	OE sovelluksen käyttöönotto	35
9.2	Valvontatyön omavalvonta.....	35
9.2.1	Määräperusteinen toteuman seuranta.....	35
9.3	Laatuperusteinen seuranta.....	36
10	Valvonnan palveluhinnasto.....	37
11	Valvonnan resurssit.....	38

11.1	Valvontatyöhön määritellyt resurssit:	39
11.2	Tavoitteelliset määräaikaisten palotarkastusten määrät virkanimittäin A1-A6 kohteissa.	40
11.3	Pelastustoiminnan valmius valvontatehtävän aikana.	40
LIITE 1:	Paloturvallisuuden itsearviointimäärät.....	41
LIITE 2:	Yritys- ja laitospaikkojen A1-A6 suunnitellut valvontamäärät.....	42
LIITE 3:	Yritys- ja laitospaikkojen A1-A6 liitetaulukot.....	43
LIITE 4:	Valvontapaikojen määrittäminen.....	50

SANASTO

Nimike	Määritelmä (lähde: kumppanuusverkosto)
Asiakirjavalvonta	Asiakirjavalvontaa ovat dokumenttien perusteella tehdyt lausunnot, viranomaispäätökset ja muut viranomaisen määrittelemät toimenpiteet, jotka kohdistuvat pelastuslaitoksen valvonnan kohteena oleviin rakennuksiin/toiminnallisiin kokonaisuuksiin tai yleisötapahtumiin. Jos asiakirja otetaan vastaan, kirjataan tulleeeksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia, sitä ei lasketa asiakirjavalvontasuoritteeksi.
Asiakirjajälkivalvonta	Valvontalaji, jossa valvotaan, että palotarkastuksessa edellytetyt tai suositeltuja toimenpiteitä on noudatettu. Asiakirjajälkivalvonnaksi voidaan lukea esimerkiksi sähköpostilla lähetetty dokumentti tai sanallinen selvitys korjaavien toimenpiteiden suorittamisesta. Myös puhelimella annettu selvitys voidaan katsoa riittäväksi.
Hallinnollinen pakkokeino	Hallinnollinen pakkokeinosäännösten noudattamatta jättämisestä seuraava toimenpide, jonka viranomainen kohdistaa toimijaan tai asianosaiseen lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi. Pakkokeinoja voidaan käyttää, kun asianosainen ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin määräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet asianosaisen velvoittamiseksi ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia
Ilotulitemyyntipisteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 63 ja 64 § mukainen valvontakäynti, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.
Jälkipalotarkastus	Valvontakäynti, jossa valvotaan, että palotarkastuksessa aiemmin annettuja korjausmääräyksiä on noudatettu. Jälkitarkastus toimitetaan palotarkastuksella annettujen määräaikaisten umpeuduttua, ennen seuraavaa määräaikaista palotarkastusta.
Korjausmääräys	Pelastusviranomaisen antama määräys korjata jokin asia.
Kuuleminen	Toiminta, jossa asianosaiselle tai asiaan osalliselle annetaan tilaisuus esittää mielipiteensä tai selityksensä viranomaisen käsiteltävänä olevasta asiasta ja tarvittaessa sellaisista seikoista tai selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisemiseen.

Määräaikainen palotarkastus	Valvontasuunnitelman mukaisella valvontakäynnillä määrävälein tehtävää pelastusviranomaisen suorittamaa palotarkastusta.
Neuvonta	Pelastusviranomaisen suorittamaa neuvontaa kohteeseen, jolla voi olla vaikutusta tulevaisuudessa muun muassa valvontakäynnillä. Myös neuvottelu kirjataan neuvontana ja asiassa tehdyt päätökset tai ratkaisut kirjataan selostetaan pöytäkirjalle
Tarkastus rakennushankkeen aikana	Rakennushankkeen aikana suoritettu tarkastus. Tarkastus suoritetaan, jos rakennusvalvontaviranomainen ja pelastusviranomainen arvioivat sen tarpeelliseksi lupamääräysten, suunnitelmien tai rakentamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi. Pelastusviranomainen laatii tarkastuksesta kirjallisen lausunnon rakennusvalvontaviranomaiselle, joka voi ryhtyä lausunnon johdosta tarvittaviin rakentamislain mukaisiin toimenpiteisiin. Lausunto annetaan tiedoksi rakennushankkeeseen ryhtyvälle ja tarvittaessa muille asianosaisille.
Tarkastusväli	Tarkastusväli on ajanjakso, joka on riskien arviointiin perustuen määriteltä kohteen määräaikaisten palotarkastusten väliseksi ajaksi. Nykyisessä valvontaohjelmassa valvontaväli voi olla välillä 6-120kk. Mikäli kohde on lopettanut toimintansa ja/tai rakennus hylätty, niin voidaan valvontaväliksi valita 999 (ei erillinen valvontakohde)
Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 27 § mukainen valvontakäynti, joka ei ole kohteen yleinen palotarkastus.
Valvontakohde	Kohde on se, jolle, jota varten tai johon kohdistuen valvontaa tehdään tai valvonta kohdentuu. Kiinteistö yleensä muodostaa yhden valvontakohteen
Valvontakäynti	Kohdekäynti, jonka pelastusviranomainen tekee valvontakohteeseen kuuluvassa toimipaikassa toiminnan yleistä arviointia varten.
Valvontarekisteri	Pelastuslaitos saa pelastuslain mukaan pitää valvontarekisteriä. Rekisteriin saa tallentaa valvontatehtävien mukaisia, valvontaa varten saatuja tietoja.

Ylimääräinen palotarkastus	Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan valvontakäynnillä suoritettavaa palotarkastusta, jota ei ole ajoitettu tai kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan suorittama valvontakäynti, jota ei ole ajoitettu ja kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä ennakoimattomia palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavien erityisten syiden vuoksi: - nuohoojan, tarkastuslaitoksen tai toisen viranomaisen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista - huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä - epäily, että palo- ja poistumisturvallisuudessa tai muussa henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita - teematarkastukset esim. muiden viranomaisten kanssa Myös kiinteistön edustajan pyynnöstä suoritettavat palotarkastukset, jotka kuitenkin tehdään vain pelastusviranomaisen harkinnan mukaan.
Yleisötilaisuuden palotarkastus	Pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioitun riskin perusteella yleisötilaisuuteen suorittama valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.
Öljylämmityslaitteiston tarkastus	Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 39 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava pelastusviranomaiselle myös sellaisen sumutuspolttimella varastetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt 33 §:n mukaista ilmoitusta. Tarkastus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa käyttöönotosta.

1. Valvontasuunnitelma

1.1 Valvontasuunnitelman tarkoitus

Pelastuslaitoksen tulee suunnitella etukäteen sille pelastuslaissa määritellyn valvontavelvoitteen toteuttaminen. Pelastuslain 79 §:n mukaan pelastuslaitoksen on laadittava erityinen valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta.

Valvontasuunnitelman tavoitteena on täyttää pelastuslain edellytykset suunnitelmalliselle ja riskiperusteiselle valvonnalle. Valvontasuunnitelma ohjaa pelastuslaitoksen käytännön valvontatyötä. Valvontasuunnitelmassa määritetään säännöllisen valvonnan välit ja muut valvontatehtävän toteuttamiseen vaadittavat toimenpiteet.

1.2 Valvontasuunnitelmaa ohjaavat säädökset ja ohjeistus

- Pelastuslaki 379/2011
- Valtioneuvoston valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle
- Pelastustoimen palvelutasopäätös 2024-2027
- Normaali ja häiriötilanteiden aikainen riskianalyysi, sekä poikkeusolojen riskianalyysi
- Aluehallintoviraston valvonta ja asiantuntija-arviot

Lisäksi valvontasuunnitelmaa laatiessa on huomioitu soveltuvin osin myös seuraavat julkaisut:

- Turvallinen ja onnettomuuksista vapaa arki, pelastustoimen toimintaohjelma onnettomuuksien ehkäisemiseksi (Sisäministeriön julkaisu 33:2019)
- Onnettomuuksien ehkäisyn suorituskyky suhteessa suorituskykyvaatimuksiin Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hankkeen työpaketin 7 loppuraportti

1.3 Valvontasuunnitelman valmistelu, hyväksyntä ja valvonta

Valvontasuunnitelman valmistelee määrääjoin Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen riskienhallinnan toimialan pelastuspäällikkö ja johtava palotarkastaja. Valvontasuunnitelman hyväksyy Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen pelastusjohtaja.

Aluehallintovirasto valvoo valvontasuunnitelman toteutumista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa.

1.4 Valvontasuunnitelman julkisuus ja tiedottaminen

Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Valvontasuunnitelmassa ei käsitellä arkaluonteisia, salassa pidettäviä asioita.

Valvontasuunnitelman sisällön ja perusteiden osalta riittävä tiedotuskanava on pelastuslaitoksen verkkosivut, joiden kautta alueen asukkailla ja valvontakohteiden edustajilla on mahdollisuus tutustua sen sisältöön. Tämän lisäksi valvontakohteita tiedotetaan valvontasuunnitelman tuomista muutoksista esim. palotarkastuksien yhteydessä.

2 Pelastusviranomaisen valvontavelvoite

2.1 Pelastuslain (379/2011) 78§ perustuva valvontatehtävä

Pelastusviranomaisen tehtävänä on valvoa pelastuslain noudattamista. Valvontatoiminnan tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Tehtävänä on myös ohjata ja neuvoa ihmisiä, yrityksiä sekä yhteisöjä sekä toimia yhteistyössä näiden kanssa turvallisuuden parantamiseksi.

Pelastuslain (379/2011) 78§ mukaan pelastusviranomaisen tehtävänä on valvoa pelastuslain lukujen 2 ja 3 noudattamista. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa tukemalla omatoimista varautumista.

Valvontatoimenpiteiden yhteydessä valvotaan muun muassa:

- 9-10§ rakennusten palo- ja poistumisturvallisuutta
- 11§ pelastusteitä
- 12§ laitteiden kunnossapitoa
- 13§ nuohouksen ja ilmanvaihdon puhdistuksen toteuttamista
- 14§ omatoimisen varautumisvelvoitteen toteutumista
- 15§ pelastussuunnitelmaa
- 16§ yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaa
- 17§ palovaroittimen hankintaa ja kunnossapitoa
- 18–21§ hoitolaitosten poistumisturvallisuuden toteutumista
- 22§ turvetuotantoalueiden paloturvallisuutta
- 22b-c§ öljyvarastojen torjuntavalmiutta

Pelastuslain 78 § mukaisilla muilla valvontatehtävän edellyttämällä toimenpiteillä tarkoitetaan erityisesti asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa pelastuslaissa säädettyjen velvoitteiden noudattaminen kohteessa. Asiakirjoista tehtyjen havaintojen perusteella voidaan käynnistää valvontatoimenpiteitä, esimerkiksi palotarkastuksia. Valvonnan sisältöön kuuluu oleellisena osana myös annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonta.

Jälkipalotarkastusten ja asiakirjojen perusteella toteutetun jälkivalvonnan arvioidaan parantavan valvonnan vaikuttavuutta.

Onnettomuuksia voidaan ehkäistä ja seurauksia lieventää tehokkaasti ennalta seuraavin toimenpitein:

- Valvontaa kohdennetaan riskiperusteisesti sinne, missä onnettomuuksia on tapahtunut eniten tai missä tapahtuessaan onnettomuus aiheuttaisi merkittäviä omaisuus-, henkilö- tai ympäristövaikutuksia
- Mitä paremmin yksittäiset ihmiset, yritykset ja yhteisöt osaavat toimia, sitä pienemmiksi onnettomuuden aiheuttamat vahingot jäävät.
- Toimintakuntoiset rakenteelliset ja palotekniset järjestelmät rajoittavat vahinkoja tehokkaasti ja turvallisesti.
- Pelastuslaitoksen toimintaedellytykset huomioimalla voidaan vaikuttaa viranomaisten antaman avun vaikuttavuuteen ja pelastushenkilöstön työturvallisuuteen.

2.2 Kemikaalilain (390/2005) 115§ mukainen valvonta

Pelastusviranomaisen on valvottava vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 115§ mukaan vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia tai säilytystä, jollei sen valvonta 22-23§ momentin perusteella kuulu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Lisäksi pelastusviranomaisen tulee valvoa pyroteknisten välineiden varastointia kaupan yhteydessä ja luovutusta yksityiseen kulutukseen.

Lain (390/2005) 27a §:n mukaan Pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus. Pelastusviranomaisen valvonnan tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden käytöstä, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Valvonnan tarkoituksena on lisäksi edistää yleistä turvallisuutta.

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 40§:n mukaan pelastusviranomaisen tulee tarkastaa vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittava tuotantolaitos pelastuslain 79 §:n mukaisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

3 Valvonnan riskiperusteinen kohdentaminen

Pelastuslain 79§ mukaan pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta ja valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta.

A1-A6 kohteiden osalta sovelletaan pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tilastolliseen tarkasteluun pohjautuvaa mallia, joka toimii valvontatyön riskiperusteisen kohdentamisen perustana.

Valvonnan riskiperusteiseen kohdentamiseen voidaan hyödyntää myös muita tietolähteitä, esimerkiksi pelastuslaitoksen valvontarekisteristä ja pelastustoimen toimenpiderekisteristä (Pronto) onnettomuuskehityksen seurannassa saatavia tietoja, pelastusviranomaisen eri tavoilla tekemiä havaintoja ja vastaanottamia ilmoituksia sekä osaltaan myös mediaseurantaa.

Toimenpiderekisteri Prontoon tallennetaan tietoja muun muassa tapahtuman sijaintiin, tapahtuman tyyppiin, onnettomuuden aiheutumiseen, onnettomuuden seurauksien kehittymiseen, pelastustoimintaan ja pelastusviranomaisen suorittaman palontutkintaan liittyen. Tietojen avulla voidaan mahdollisesti havaita esimerkiksi toistuvuus onnettomuuksien tapahtumapaikoissa tai kohonnut taajuus onnettomuuksien syntymekanismissa tai -tyypissä. Havaintojen perusteella valvontaa voidaan kohdistaa esimerkiksi sijaintiin, toimintoon tai syntymekanismiin perustuen.

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on pyrkinyt kehittämään valvontatyön laatua kouluttamalla henkilöstöään ja kehittämällä sisäistä ohjeistustaan aiempaa määrätietoisemmin. Ohjeiden lisäksi on tehty valmiita pöytäkirjapohjia erilaisiin valvontalajeihin ja niiden avulla pyritään yhdenmukaistamaan valvonnan tasoa palotarkastustyötä tekevien ja toimialueen eri osien välillä. Tehdyn työn vaikuttavuus kyetään arvioimaan vuosien kuluessa arvioimalla tulipaloista aiheutuneiden omaisuus ja -henkilövahinkojen kehitystä.

3.1 Tilastollinen rakennusluokitukseen perustuva tarkastelu

Säännöllisten valvontatoimenpiteiden suunnittelussa käytetään Pelastuslaitosten Kumppanuusverkoston tilastolliseen tarkasteluun pohjautuvaa mallia. Mallissa tarkoituksenmukaiset valvontavälit on arvioitu erityyppisten kohteiden syttymistaajuustiheyksistä ja vahinkojen odotusarvosta. Valvottavat kohteet on Etelä-Pohjanmaan alueelta luokiteltu malliin pohjautuen. Yksittäisen valvottavan kohteen valvontataajuutta voidaan mallin keskimääräiseen arvoon verrattuna tihentää tai harventaa kohteesta saatujen valvonnan havaintojen ja arvioiden, tunnistettujen riskitekijöiden, valvontakohteen muiden olosuhteiden tai esimerkiksi tapahtuneiden onnettomuuksien perusteella.

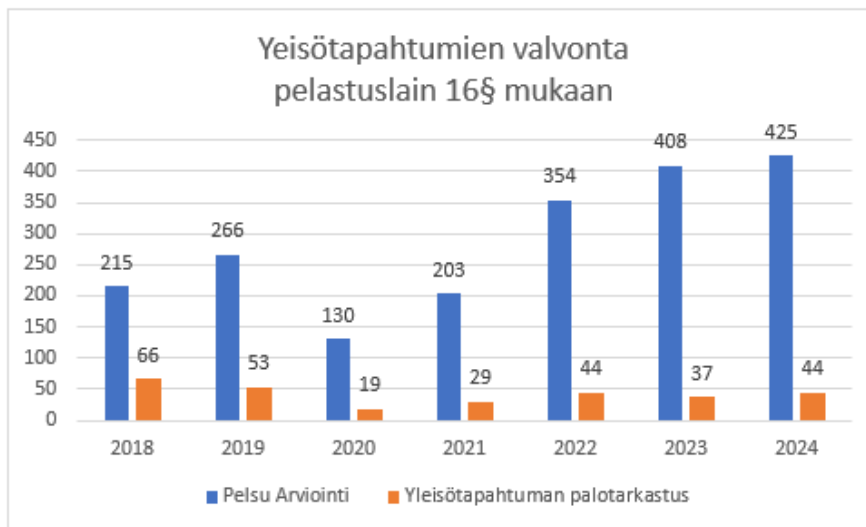
3.2 Valvontarekisterin havainnot

Valvontarekisteristä poimittuja havaintoja ovat esimerkiksi.

- Paloriski-ilmoitusten määrän merkittävä lisääntyminen. Tämän arvioidaan olevan seurausta pelastuslain 42§ säädetyn ilmoitusvelvollisuuden sisäisestä koulutuksesta hyvinvointialueen sisällä (kotiin vietävien palvelujen sote henkilöstö) sekä valvontahenkilöstön osaamisen kehittämisestä. Merkittävä osuus lisääntymiselle on myös paloriskiasumisen lisääntyminen johtuen asumispalvelujen säästöjen seurauksena.
- Yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien arvioinnit ovat nousseet selvästi kuluneen 5 vuoden jaksolla. Myös tämän arvioidaan olevan valvontahenkilöstön osaamisen kehittämisen ja yhteisten toimintamallien seurausta. Samassa suhteessa arvioidaan jatkossa nousevan yleisötilaisuuksien palotarkastuksiin liittyvät tehtävät.
- Nämä kumpikin osaltaan haastavat pelastusviranomaisen osaamista. Työajan käyttö on painottumassa aiempaa enemmän ei ennalta suunniteltujen tarkastusten osalle.

Kuva: Pelastuslaki42§ tarkastusmäärän kehittyminen

Kuva: Yleisötapauhtumien valvonta

3.3 Palontutkinta

Palontutkinta on osa pelastusviranomaisen lakisääteistä tehtävää. Kaikista tulipaloista on tehtävä palontutkinta, jossa arvioidaan tulipalon syyt. Pelastustoiminnan osana tehtävässä palontutkinnassa havaitut puutteet tulee määrätä korjattavaksi tai välitöntä vaaraa aiheuttava toiminta keskeyttää luvun 7.2 mukaisella ylimääräisellä palotarkastuksella. Palontutkinnassa tehtyjen havaintojen perusteella tiedot kirjataan pelastustoimen onnettomuusrekisteriin- ja toimenpiderekisteriin.

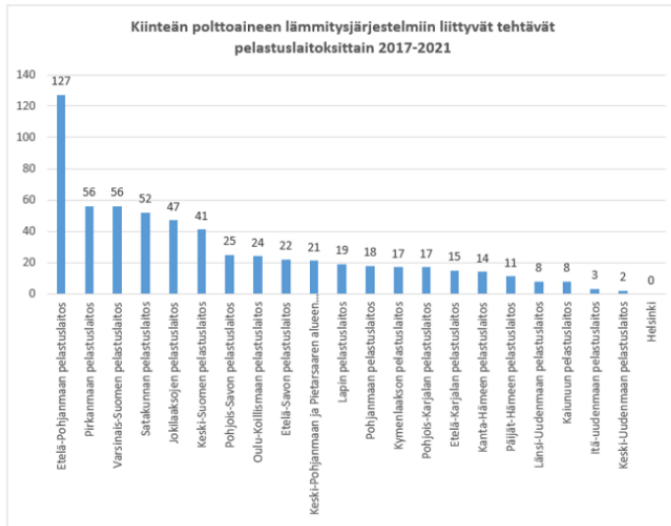
Näitä palontutkinnassa tehtyjä havaintoja tulipalojen syistä voidaan käyttää apuna valvontatoimenpiteiden kohdentamiseen (onnettomuuskehityksen seuranta).

3.4 Onnettomuuskehityksen seuranta

Pelastuslain (379/2011) 43§ mukaisesti pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyä osaltaan toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tehdä esityksiä muille viranomaisille ja tahoille.

Valvontasuunnitelman ajankohtaisena nostona voidaan todeta, että Pronon onnettomuustilastojen perusteella Etelä-Pohjanmaalla on kuollut viimeisten vuosien aikana keskimäärin 1-2 henkilöä tulipaloissa. Näitä palokuolemia yhdistää useassa tapauksessa onnettomuus- ja palontutkintaselosteille kirjatut havainnot, joiden perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä paloriskiasumisesta ja/tai esimerkiksi päihteiden käytöstä.

Toinen esimerkki onnettomuuskehityksen havainnoista on kiinteän polttoaineen lämmitysjärjestelmien tulipalot. Etelä-Pohjanmaalla palaa määrällisesti eniten kiinteän polttoaineen lämmitysjärjestelmiä koko Suomessa. ([Prontoon kirjatut kiinteän polttoaineen lämmitysjärjestelmiin liittyvät tulipalot vuosina 2017–2021](#)).

Kuva: Kiinteän polttoaineen lämmitysjärjestelmiin liittyvät tulipalot

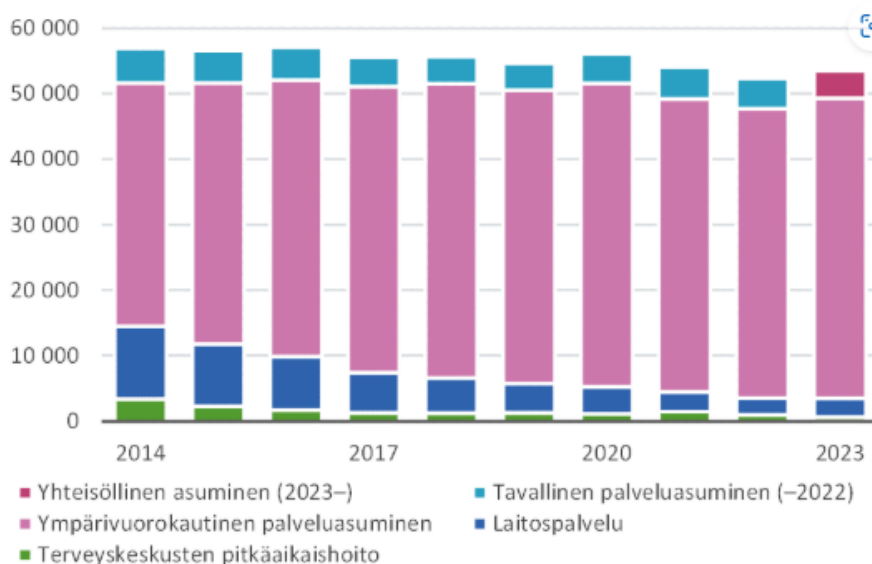
Kolmas esimerkki tunnistetusta onnettomuustyyppistä on keväiset kuivaan aikaan sattuvat maastopalot, ja niistä levinneet rakennuspalot. Näihin tulipaloihin pelastusviranomaisen on vaikea vaikuttaa valvonnan keinon, mutta keinona voidaan käyttää keskitettyä oikea-aikaista turvallisuusviestintää ja pelastuslaki 41§ perusteella tehtäviä ilmoituksia poliisille tuottamuksellisesta tai tahallisesti aiheutetusta palosta.

3.5 Muu seuranta

Median tietoja yhdistelmällä kyetään saamaan vahvistusta pelastuslaitoksen sisällä tehtyihin omiin havaintoihin ja analyysiin.

Esimerkiksi THL:n mukaan merkittävin osa palokuolemista tapahtuu iäkkäille. Lukumääräisesti suurin osa iäkkäiden palokuolemista tapahtuu 65-74-vuotiaille, mutta väestömäärään suhteutettuna suurin palokuoleman riski on kaikkein iäkkäimmillä yli 85-vuotiailla. Iäkkäillä noin neljäsosassa palokuolemista oli kirjattu päihtymys. ([Palokuolemat - THL](#)).

Samaan aikaan tunnistetaan poliittisiin päätöksiin perustuva sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelujen määrän väheneminen ja aiempaa heikompikuntoisten asukkaiden kotona asuminen kotiin vietävien palvelujen myötä. Aiemmin asumispalvelujen tai laitoshoidon piirissä turvallisesti asuneet ikääntyneet ihmiset asuvat yhä todennäköisemmin kotonaan, missä ainut turva on mahdollisesti palovaroitin.

Iäkkäiden laitos- ja asumispalvelujen asiakkaat yhteensä vuosien 2014–2023 lopussa

Kuva: Laitos- ja asumispalvelujen määrän väheneminen (Thl 2023)

Yleisötapauksissa tapahtuu säännöllisesti onnettomuusvahinkoja, joista valitettavasti osa johtaa myös henkilövahinkoihin. Esimerkiksi Pudasjärven Suviseuroissa on tapahtunut kuolemaan johtanut onnettomuus kesällä 2024 ja Porin Sonispheressä 2010. Molemmat edellä mainituista olivat massatapahtumia, joissa kuolemaan johtaneet olosuhteet aiheutuivat myrskystä. Paikallisesti Etelä-Pohjanmaalla kesällä 2024 Seinäjoella useampi yleisötapaus kärsi sään ääri-ilmiöistä ja yksi yleisötapaus jouduttiin jopa keskeyttämään. Sään ääri-ilmiöt eivät tule ainakaan vähenemään. Etelä-Pohjanmaalla on tapahtunut muutama moottoriurheilun yleisötapaukseen liittyvä kuolema ja lisäksi vakavia loukkaantumisia moottoriurheiluun liittyen. Esimerkkeinä edellisistä ovat Pohjanmaa-Ralli 2018, Powertruck 2015 sekä Ähtäri 2013.

3.6 Johtopäätökset valvontasuunnitelman 2026 riskiperusteisesta kohdentamisesta.

Huomioidut aiemmilta vuosilta:

1. Etelä-Pohjanmaalla kuolee nykyisellään vuosittain keskimäärin 1-2 henkilöä tulipaloissa. Näitä palokuolemia yhdistää useassa tapauksessa havainnot, jotka antavat viitteitä paloriskiasumisesta. Samaan aikaan paloriskiasumisen ilmoitukset ja tarkastukset ovat lisääntyneet. Alentuneesti toimintakuntoisten ihmisten kotona asumisen arvioidaan lisääntyvän hoiva- ja asumispalvelujen vähentymisen myötä. Edellisen johdosta valvonnan resurssin ja laadun varmistamiseksi valvontasuunnitelmaa tulee kohdentaa riskiperusteisesti.
2. Yleisötilaisuuksien määrän kasvaminen on aiheuttanut yleisötilaisuuksiin liittyvien ohjaus, neuvonta sekä valvontatehtävien lisääntymisen. Edellisen johdosta, valvonnan resurssin ja laadun varmistamiseksi valvontasuunnitelmaa tulee kohdentaa riskiperusteisesti.
3. Maatiloilla tapahtuvissa paloissa yleisin aiheuttaja on kiinteän polttoaineen lämmitysjärjestelmä.

Toimenpiteet riskiperusteiselle kohdentamiselle:

1. Valvontaan käytettävän henkilöresurssin suunnitelmallista työpanosta kohdennetaan aiempaa enemmän paloriskiasumisen ja yleisötilaisuuksien valvontaan liittyviin työtehtäviin. Niitä ovat paloriskiasumisen ylimääräiset palotarkastukset sekä yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien arviointi ja palotarkastukset huomioiden palvelujen tasapuolinen ja yhdenmukainen saatavuus. Samalla varaudutaan edellisten valvontalajien osalta valvontahenkilöstön sisäisen ohjauksen ja neuvonnan tarpeeseen.
2. Edellisten valvontalajien vaatimaa henkilöresurssia varmennetaan pidentämällä henkilö- ja omaisuusvahinkoriskiltään pienimpien kohteiden suositeltua valvontaväliä verrattuna aiempaan ajantasaisen palvelutasopäätöksen sallimissa rajoissa. Suositellun valvontavälin pidentäminen aiheuttaa sen, että valvontakiertoon vuosittain osuvien suunniteltujen tarkastusten määrä laskee. Suositellun valvontavälin pidentäminen tunnistaa kuitenkin edelleen valvottavan kohteen mahdolliset muita vastaavia kohteita suuremmat riskit, sillä

valvontaa suorittavalla viranomaisella on velvollisuus arvioida valvontavälin oikeellisuus joko tihentämällä tai harventamalla valvontaväliä.

3. Maatilojen palotarkastuksilla valvontaa kohdennetaan erityisesti kiinteän polttoaineen lämmitysjärjestelmien paloturvalliseen toteutukseen ja käyttöön. Valvontahenkilöstön osaamiseen kiinnitetään huomiota asiakokonaisuuden yhteydessä. Valvontaväleihin ei tehdä muutoksia.
4. Valvontasuunnitelmassa määritellään A1-A6 kohteiden "alaraja" erityisen pienille kohteille, jotka jätetään pelastusviranomaisen valvonnan ulkopuolelle. Tällaisiksi kohteiksi määritellään pinta-alaltaan erityisen pieniä rakennuksia tai rakennelmia, joissa ei työskennellä tai oleskella säännöllisesti ja jotka eivät kohteen riskien osalta muodosta erityisiä vaaratekijöitä. Erityisiä vaaratekijöitä ovat esimerkiksi räjähdysvaara, vaikeasti hallittavissa oleva onnettomuustilanne, kohteen välittömään läheisyyteen sijoittuva muu erityisen korkean riskin kohde, merkittävät vaarallisista kemikaaleista aiheutuvat vaarat, riski useisiin ihmisiin kohdistuville vakaville henkilövahingoille tai vakavan ympäristövahingon vaara. Tarkemmin asia on käsitelty kappaleessa 6.3
5. Muutokset tehdään keskitetysti onnettomuuksien ehkäisyn pelastuspäällikön ja johtavan palotarkastajan toimesta
6. Asuinliikerakennukset on tunnistettu muodostavan riskeiltään ja toiminnoiltaan sekalaisen valvontakohdetyypin. Asumisen kuuluessa selkeästi paloturvallisuuden itsearvioinnin kohderyhmään, voi rakennuksen liiketiloihin sisältyä yritystoimintaa, jonka tulisi riskien ja toiminnan mittasuhteiden osalta kuulua määräaikaisen valvonnan piiriin. Osa liiketiloista kuuluu määräaikaisen valvonnan piiriin jo nyt. Tieto valvontakohteesta on saatu esimerkiksi muun lainsäädännön perusteella tehdystä ilmoituksesta pelastusviranomaiselle. Osa yritystoiminnasta ei kuitenkaan edellytä ilmoituksien tekemistä, jolloin toiminnasta ei ole saatu tietoa ilmoitusmenettelyin. Suunnitellaan ja ohjeistetaan toimintamalli, jonka avulla tunnistetaan aiempaa paremmin määräaikaista palotarkastusta edellyttävät asuinliikerakennukset. Aikataulullisesti työn suorittaminen aloitetaan vuodesta 2027 alkaen.

4 Valvontavelvoitteen toteutumien poikkeusoloissa

Pelastuslain (379/2011) 2§ on kirjattu että, pelastuslain mukainen toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että se on mahdollista myös valmiuslain (1552/2011) mukaisissa poikkeusoloissa. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on päivittänyt poikkeusolojen riskinanalyysin ja valmiussuunnitelman syksyllä 2024. Ne toimivat tämän valvontasuunnitelman perustana.

Riippuen kulloinkin päätettyjen poikkeusolojen syystä, voi sillä olla erilaisia vaikutuksia pelastusviranomaisen laissa säädettyjen tehtävien määrään ja laatuun verrattuna normaaliajan tilanteeseen. Vaikutuksiltaan hyvin erilaisia poikkeusoloja ovat esimerkiksi laajamittainen aseellinen hyökkäys (sota) tai vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti. Sota saattaa aiheuttaa runsaasti erilaisia pelastusviranomaisen vastuulle kuuluvia tehtäviä ja alueen väkimäärä voi kasvaa huomattavasti evakuoitujen väestön siirtämisestä johtuen. Vastaavasti koronapandemia näkyi pelastusviranomaisen hälytystehtävissä vähenemisenä ja valvontatehtäviä suorittamista rajoitettiin ja suoritustapaa muutettiin heikoimmassa asemassa olevien terveyden suojaamiseksi. Myös yleisötilaisuudet loppuivat lähes täysin Aluehallintovirastojen määräyksestä. Edellisen lisäksi on huomioitava, että sisäministeriö voi valmiuslain (1552/2011) 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa tilapäisesti päätöksellään velvoittaa pelastustoimen tehtäviä hoitavan viranomaisen huolehtimaan muistakin velvollisuuksista ja tehtävistä

Edellä kuvatun takia pelastusviranomaisen on mahdotonta määrittää ennalta tarkasti valvontatehtävien hoitamista poikkeusoloissa. Arvioitavissa on, että sodasta tai sen uhasta johtuvissa poikkeusoloissa alueelle on saapunut runsaasti evakuoituja. Evakuoitujen keskittyminen alkuvaiheessa evakuoitikeskuksiin saattaa aiheuttaa tarvetta suorittaa aiempaa enemmän niihin kohdentuvaa valvontaa henkilöturvallisuuden varmistamiseksi. Samaan aikaan esimerkiksi omatoimisen varautumisen valvonta saattaa tulla aiempaa tarpeellisemmaksi yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen liittyvien toimijoiden kohteissa. Myös väestösuojien varusteiden ja -laitteiden toimintakuntoon ja käyttöön ottamiseen liittyvää valvontaa ja suojautumiseen liittyvää opastusta on tarve tehdä aiempaa enemmän (Pelastuslaki 12 ja 14 §).

Suunnitelma valvontaresurssin kohdentamisesta poikkeusoloissa:

- Pelastusviranomaisen päivittää aktiivisesti valvontasuunnitelmaa huomioimaan poikkeusolojen tausta ja -uhkatilanne ja sen perusteella tehty tilanne- ja kohdekohtainen riskiarviointi.
- Valvontaresurssia kohdennetaan poikkeusoloissa etenkin henkilöturvallisuuden ja yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta merkittäviin kohteisiin. Myös muiden rakennusten osalta esimerkiksi uloskäytävien ja paloturvallisuustekniikan toimivuuden valvonta voi olla välttämätöntä.
- Tarvittavat muutokset suoritetaan muuttamalla palotarkastusvälejä riskeihin perustuvasti. Osalla valvontakohdeluokista valvontaväliä harvennetaan ja osalla tihennetään.
- Tilapäissuojien rakentamisen ohjaaminen ja valvonta

5 Palvelutasopäätös vuosille 2024–2027

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on kokouksessaan 20.11.2023 hyväksynyt pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2024–2027.

Palvelutasopäätöksen perusteella valvontatoiminnan resurssina toimii koko henkilöstö. Valvonnan suorittamista organisoi, ohjaa ja toteuttaa seuraa johtava palotarkastaja.

Palvelutasopäätöksen 2021–2024 perusteella Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on organisoinut ja ottanut vuoden 2022 aikana käyttöön ”päivystävän palotarkastajan”. Päivystävälle palotarkastajalle on pyritty ohjaamaan kansalaisten asiakaspalvelun luontoiset pienkohteita koskettavat puhelut ja sähköpostit onnettomuuksien ehkäisyyn liittyen. Päivystävän palotarkastajan työaika on resursoitu pelastuslaitoksen palotarkastajista. Päivystävän palotarkastajan tehtäväkuva on määritelty tarkemmin erillisellä ohjeella.

Valvontahenkilöstön omia suunniteltuja yhteisiä koulutuksia jatketaan vuonna 2021 aloitetun toimintamallin mukaisesti 4-5krt vuodessa. Valvontakoulutuksissa valvontahenkilöstölle koulutetaan säädöksiin perustuvia pelastuslaitoksen yhteisiä linjauksia. Tavoitteena on laadukkaampi ja yhdenmukaisempi asiakaspalvelu ja osaavampi valvontahenkilöstö. Lisäksi osallistutaan valtakunnallisiin koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan.

6 Määräaikaiset valvontatehtävät

6.1 Asuinrakennuksien ja vapaa-ajan asuntojen valvonta

Asuinrakennusten ja vapaa-ajanrakennusten ohjeellinen valvontaväli on kymmenen vuotta. Valvonnan suoritustapa on paloturvallisuuden itsearviointi.

Omakotitaloihin ja vapaa-ajan rakennuksiin suunnatun paloturvallisuuden itsearvioinnin toimintamallin tavoitteena on kiinteistönomistajan turvallisuustiedon ja -asenteiden parantaminen niin, että se ohjaa asukkaan havainnoimaan kodin tai vapaa-ajan asunnon paloturvallisuuspuutteet ja korjaamaan ne välittömästi ja omatoimisesti.

Taloyhtiön kaikkien eri huoneistojen valvontaan ei ole tällä hetkellä toimivaa ratkaisua, eikä toisaalta myöskään resurssia kaikkien asuntojen tarkistamiseen palotarkastajan toimesta. Taloyhtiöiden osalla itsearviointi kohdennetaan taloyhtiön velvoitteisiin. Tavoitteena on taloyhtiön isännöitsijän ja taloyhtiön hallituksen turvallisuustiedon ja -asenteiden parantaminen niin, että se ohjaa asukkaan havainnoimaan taloyhtiön paloturvallisuuspuutteet ja korjaamaan ne välittömästi ja omatoimisesti. Asiassa on huomioitu pelastuslain arvioidut muutokset taloyhtiöiden velvoitteiden osalta.

Mikäli taloyhtiössä on hätäkeskuksen valvontaan kytkettyjä paloteknisiä laitteita, valvotaan turvallisuustekniikka lisäksi määräaikaisella palotarkastuksella. Yleensä näissä kohteissa on keskimääräistä asumista korkeampi riskitaso, kuten esimerkiksi usean rakennuksen yhteinen maanalainen suuri pysäköintilaitos tai kohde on puukerrostalo.

Valvontasuunnitelmassa esitetään kalenterivuonna suunniteltujen paloturvallisuuden itsearviointitoimenpiteiden määrä. Etelä-Pohjanmaalla on arviolta noin 75000 käytössä olevaa asuinrakennusta ja vapaa-ajanrakennusta, jolloin vuosittainen valvontamäärä on 7500 kpl/vuosi. Lukua täsmennetään ja tarkennetaan vuosittain.

Valvontatavoitteet on määritelty kulloinkin hyväksytyssä Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä, joka osaltaan ohjaa valvontasuunnitelmaa.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin käyttö ei siirrä valvonnan vastuuta asukkaille, vaan vastuu valvonnan toteuttamisesta on pelastuslaitoksella. Pelastusviranomaisen arvioi itsearvioinnin perusteella tarvittavat valvontatoimenpiteet. Kiinteistöt, joista itsearviointi ei palaudu, pyritään valvomaan valvontakäynnin avulla.

Tarkemmin prosessi määritellään Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen paloturvallisuuden itsearvioinnista annetussa erillisessä ohjeessa: "Ohje paloturvallisuuden itsearvioinnista Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksessa".

6.2 Yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta

Yritys- ja laitospaikkojen valvontavälin määrittelyssä hyödynnetään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston valvontasuunnitteluohjetta. Ohjeessa keskimääräisten valvontavälien määrittämisessä on hyödynnetty tutkittua tietoa erityyppisten paikkojen tulipalon aiheuttamista omaisuusvahinkoriskeistä. Omaisuusvahinkoriskien lisäksi on arvioitu suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta sekä pyritty huomioimaan merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit.

Valvontasuunnitteluohjeessa yritys- ja laitospaikat on jaettu kohdeluokkiin A1-A6. Kohdekohtainen valvontaväli riippuu paikkojen tosiasiallisista riskeistä ja palotarkastuksilla tehdyistä huomioista. Esimerkiksi hyvin toimiva omaisuusvalvonta tai vastaava muu paikossa tehtävä sisäinen valvonta ja hyvä turvallisuuskulttuuri sekä turvallisuusjohtaminen ovat omiaan pienentämään riskiä ja tätä kautta pidentämään valvontaväliä. Toisaalta toimijan laiminlyönnit ja paikossa tapahtuneet onnettomuudet voivat olla peruste tihentää tarkastusväliä.

Valvontasuunnitelmaohjeen valvontapaikkojen periaatteelliset tarkastusvälit on esitetty taulukoissa A1-A6. Taulukoiden A1-A6 harmaa palkki osoittaa suositellut minimi- ja maksimitarkastusvälit. Harmaan palkin numeroarvo kertoo suositellun keskimääräisen tarkastusvälin.

Valvontasuunnitelmassa voidaan tarvittaessa painottaa jotain kohderyhmää, jossa on havaittu riskejä tai johon kohdistetaan esim. valtakunnallista turvallisuuskampanjointia.

Kaikkien tarkastusväliksi ei tule käytännössä muodostumaan läheskään joka paikossa esim. tasan 24 kk. Hyvänä käytäntönä voidaan pitää valvontakäynnin ajankohdan pysymistä ± 3 kk sisällä suunnitellusta, kuitenkin siten, että ajankohta osuu oikealle kalenterivuodelle. Mikäli valvontaa ei ehditä suorittamaan suunnitellun kalenterivuoden aikana, tulee se huomioida seuraavan vuoden suunnitelmassa.

Kalenterivuoden määräaikaisen valvonnan paikat ja tarkastajakohtainen kohdejako vahvistetaan vuosittain valvontasuunnitelman laatijan ja valvontatyön esihenkilöiden toimesta.

Tarkastajakohtainen kohdejako annetaan tarkastajille toimeksi vuosittain lähetettävään ”valvonnan periaatteet” ohjeistuksen liitteenä. Valvontahenkilöstö toteuttaa saamansa valvontatehtävän itsenäisesti kuluvan vuoden aikana, huomioiden saamansa ohjeistuksen.

A1-kohteet ovat ympärivuorokautisessa käytössä olevia rakennuksia, jotka koostuvat pääosin hoitolaitoksista sekä majoitusliike- ja asuntolatyyppisistä rakennuksista. Näissä kohteissa asuvien, hoidettavien tai huollettavien kyky omatoimiseen pelastautumiseen on heikentynyt (esimerkiksi hoitolaitokset sekä palvelu- ja tukiasuminen) tai niissä asuu lyhytaikaisesti henkilöitä, jotka eivät tunne tiloja ja niiden turvallisuusjärjestelyjä. Valvonnan pääpainopiste on kohteissa, joissa on suuri henkilövahingon riski ja ne ovat siten velvollisia poistumisturvallisuusselvityksen laatimiseen. Valvontavälin määrittelyyn vaikuttavat myös kohteen suojaustaso sekä aiemmilla valvontakerroilla tehdyt havainnot kohteen turvallisuustasosta.

A2-kohteet ovat opetusrakennuksia. Näihin kuuluvat päiväkodit, peruskoulut, keskiasteen oppilaitokset, korkeakoulut sekä muut opetusrakennukset. Näissä kohteissa todennäköisyys tulipalon syttymiseen ei ole erityisen suuri, mutta henkilömäärä on usein suuri tai muuten huomioitava. Opetusrakennuksissa onnettomuusriskit liittyvät vahvasti ihmisten toimintaan, ja niissä turvallisuusviestinnän merkitys valvonnan ohella on suuri.

A3-kohteet ovat kokoontumis- ja liikerakennuksia. Valvonnan painopiste on suurissa ja keskisuurissa kohteissa, joissa syttynyt palo voi levitä laajalle alueelle ja aiheuttaa erityisen suurta vaaraa henkilöturvallisuudelle tai huomattavia omaisuusvahinkoja. Näitä ovat esimerkiksi kauppakeskukset, tavaratalot, ravintolat ja julkiset kokoontumISRakennukset.

A4-kohteet ovat teollisuus- ja varastorakennuksia. Valvonnan painopiste on suurissa ja keskisuurissa kohteissa, joissa todennäköisyys tulipaloon tai muuhun onnettomuuteen on huomattavasti tavanomaista korkeampi ja seurausvaikutukset suuria. Kohteet ovat myös haasteellisia pelastustoiminnan kannalta.

A5-kohteet ovat maatalouskohteita. Etelä-Pohjanmaalla tapahtuu vuosittain useita maataloille kohdentuvia tulipaloja, joissa vahingot ovat suuria. Valvontaa painotetaan suuriin ja keskisuuriin tiloihin, joilla on ympäristölupa sekä pelastussuunnitelman laadintavelvoite.

A6-kohteet ovat muut rakennukset, jotka eivät kuulu edellisiin ryhmiin. Tämä sisältää muun muassa jakeluasemat ja turvetuotantoalueet. Lisäksi luokkaan kuuluvat vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevät ja varastoivat kohteet (ns. Seveso-kohteet) sekä infrastruktuurin kannalta merkittävät kohteet. Valvonnan pääpainopistealue tässä kohderyhmässä on vaarallisia kemikaaleja varastoivissa ja käsittelevissä kohteissa. Näillä kohteilla on suuri henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahingon riski ja ne ovat haasteellisia pelastustoiminnan kannalta.

6.3 Määräaikaisen valvonnan ulkopuolelle rajattavat kohteet

Valvontasuunnitelman perusteella A1-A6 valvontakohteena ei pidetä rakennuksia, rakennelmia, laitoksia, tai muita kohteita, joissa henkilöille ja omaisuudelle aiheutuva vaara on vähäinen. Tällaisiksi kohteiksi määritellään pinta-alaltaan erityisen pieniä rakennuksia, rakennelmia tai tiloja, joissa ei työskennellä tai oleskella säännöllisesti ja jotka eivät kohteen riskien osalta muodosta erityisiä vaaratekijöitä. Lisäksi määräaikaisen valvonnan ulkopuolelle rajataan A1-A6 kohteisiin kuulumattomiin rakennuksiin sijoittuvat vähäisen riskitason liiketilat.

Erityisiä vaaratekijöitä ovat esimerkiksi räjähdysvaara, vaikeasti hallittavissa oleva onnettomuustilanne, kohteen välittömään läheisyyteen sijoittuva muu erityisen korkean riskin kohde, merkittävät vaarallisista kemikaaleista aiheutuvat vaarat, riski useisiin ihmisiin kohdistuville vakaville henkilövahingoille tai vakavan ympäristövahingon vaara.

Määräaikaisen valvonnan ulkopuolelle ei rajata kohteita, joihin kohdistuu muita valvontaa edellyttäviä velvoitteita pelastus- tai kemikaalilaista.

Esimerkkejä valvonnan ulkopuolelle rajattavista kohteista:

- Erilliset 110kV kytkin/muuntoasemat, keskijänniteverkon puistomuuntamot, pienet tietoliikenteen rakennukset tai rakennelmat ja paineenkorotusasemat, joissa työskennellään satunnaisesti huoltotarkoituksessa ja jotka sijaitsevat siten, että onnettomuuden välittömien vaikutusten (tulipalo, räjähdys, ympäristövahinko) merkittävä leviäminen ei ole todennäköistä.
- Erilliset autopesulat, grillikioskit, torien rakennelmat, uimarantojen pukeutumis- ja käymälärakennukset.
- Asuinrakennuksen kivijalkaliiketilat, jos ne ovat kooltaan yhteensä alle 250 m² ja niissä harjoitettava liiketoiminta on riskeiltään vähäistä. Tällaisilla kohteilla tarkoitetaan esimerkiksi apteekkeja, kioskeja ja partureita, ei kuitenkaan ravintoloita.
- Maa- ja metsätalouden toimintojen mittasuhteiltaan vähäiset varastorakennukset ja -rakennelmat, konesuojat sekä vanhat tuotantorakennukset, joissa ei ole enää tuotantoeläimiä. Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta käytössä olevia viljankuivaajia. Vanhat maatilat valvotaan paloturvallisuuden itsearviointikohteina, mikäli vanha maatila on vielä asuttu.
- Tavanomaisen asuinkiinteistön yhteydessä olevat talous- ja varastorakennukset (alle 250 m²), joita käytetään pienimuotoiseen päiväkäyttöiseen yritystoimintaan, johon ei liity ulkopuolisia työntekijöitä.

6.4 Valvontarekisterin päivittäminen

Pelastusviranomaisen resurssit valvontarekisterin ajantasaisuuden ylläpitoon ovat rajalliset, huomioiden sinne säännöllisesti päivittyvän rakennus- ja huoneistorekisterin tietojen virheellisyys ja alati muuttuva yhteiskuntarakenne. Rekisterissä näkyvät muun muassa kaikki vanhat ”rönsistyneet/hylätyt/paikoilleen lahonneet” autiotalat. Jakamattomien perikuntien omistajatietojen selvittäminen pelastusviranomaisen käytössä olevilla tietolähteillä (ktj, rahu, vjt) päätyy usein tilaan, jossa omistajaa ei saada selvitettyä (jakamaton kuolinpesä), eikä hylätyn ja asumattoman autiotalon määräaikaiselle palotarkastukselle ole osoitettavissa riskiperustetta. Myös tuotannon lopettaneita maatiloja on vuosikymmenien saatossa muodostunut satoja, joiden osalta pelastusviranomaisella ei ole aina ajantasaista tietoa. Harva-alueella on tuhansia maatalousrakennuksia, jotka eivät välttämättä ole enää missään käytössä ja joiden rakennus- ja huoneistorekisterissä olevat tiedot eivät ole ajantasaisia.

Pelastusviranomaisen pyrkii ylläpitämään valvontarekisterin ajantasaisena seuraavin menetelmin:

- Valvontakäynneillä saatavien tietojen avulla
- Tarvittaessa tietorekisterihauilla vtj, ktj, ja rahu (omistajatiedot sekä onko rakennus asuttu)
- Tietopyynnöt muille viranomaisille
- Itsearviointiin verrattavin kyselyin, esimerkiksi vanhojen maatilojen ja viljankuivaajien käytössäolotilanteesta kysymällä. Kyselyjen perusteella tehdään asiassa ratkaisu, muodostuuko rakennuksesta valvontakohde vai onko kohde määräaikaisen valvontakierron ulkopuolella.
- Yhteiskuntaa ja onnettomuuskehitystä seuraamalla.

7 Muu valvonta

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontaa, jonka määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa. Tällaista epäsäännöllistä valvontatyötä ja neuvontaan aiheuttavaa ovat mm. tarkastukset rakennushankkeen aikana, ylimääräiset palotarkastukset, asiakirjojen käsittely ja päätösvalmistelu, havainnot paloturvallisuus- ja onnettomuusriskeistä, yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmien arviointi ja palotarkastukset sekä hallinnollisten pakkokeinojen menettelyt.

7.1 Rakennusvalvontaviranomaisen lupakäsittely ja tarkastukset rakennushankkeen aikana

Pelastuslaitos osallistuu asiantuntijaviranomaisena esimerkiksi rakentamislupakäsittelyyn, jossa toimivaltainen viranomainen on kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Toiminnan tarkoituksena on varmistaa rakenteellisten paloturvallisuusratkaisujen asianmukainen suunnittelu ja toteutus sekä pelastustoiminnan toimintaedellytykset.

Myös lupakäsittelyä edeltävään suunnittelun ohjaukseen osallistutaan tarvittaessa.

Pelastusviranomaisen rooli on ohjata suunnittelua ja valvoa turvallisuuden toteutumista pelastuslain näkökulmasta. Pelastusviranomainen ei kuitenkaan toimi suunnittelijana.

Hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi tehdä rakennushankkeen aikana suoritettavan tarkastuksen. Tarkastus suoritetaan, jos rakennusvalvontaviranomainen ja pelastusviranomainen arvioivat sen tarpeelliseksi lupamääräysten, suunnitelmien tai rakentamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi. Pelastusviranomainen laatii tarkastuksesta kirjallisen lausunnon rakennusvalvontaviranomaiselle, joka voi ryhtyä lausuntoon perustuen tarvittaviin rakentamislain mukaisiin toimenpiteisiin. Lausunto annetaan tiedoksi rakennusvalvontaviranomaiselle ja rakennushankkeeseen ryhtyvälle sekä tarvittaessa muille asianosaisille. Yleisimmin tarkastus rakennushankkeen aikana tehdään rakennusvalvontaviranomaisen katselmuksen yhteydessä ennen rakennuksen käyttöönottamista. Pyyntö voi tulla myös suoraa työmaan edustajilta, jolloin pelastusviranomainen arvioi tapauskohtaisesti neuvonnan tai tarkastuksen tarpeen.

Pelastusviranomainen osallistuu rakennusvalvontaviranomaisen käyttöönottokatselmuksiin (tarkastus rakennushankkeen aikana) soveltaen alla olevaa listausta:

- asuinrakennuksiin, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa;
- Omakotitalot ja vapaa-ajan rakennukset, mikäli niihin tulee kiinteän polttoaineen lämmitysjärjestelmä.
- Omakotitalot ja vapaa-ajan rakennukset, mikäli niihin liittyy tavanomaista vaativampia turvallisuuteen liittyviä järjestelyjä
- pelastuslain 18 §:ssä tarkoitettuihin kohteisiin;
- kouluihin, oppilaitoksiin ja muihin vastaaviin opetuksessa käytettäviin tiloihin;

- lastensuojelulaitoksiin ja koulukoteihin sekä päiväkoteihin, perhepäiväkoteihin ja muihin lasten ryhmämuotoisen hoidon järjestämisessä käytettäviin tiloihin lukuun ottamatta yksityisiä asuntoja;
- majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettuihin majoitusliikkeisiin sekä ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitetuille leirintäalueille ja tilapäisille leirintäalueille;
- tiloihin, joita käytetään vähintään 20 henkilön tilapäiseen joukkomajoitukseen
- kirkkoihin, kirjastoihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, liikenneasemille, messualueille, moottoriradoille, huvipuistoille sekä edellä mainittuja vastaaviin kokoontumispaikkoihin;
- kauppakeskuksiin ja vastaaviin tiloihin sekä yli 400 neliömetrin myymälöihin;
- yli 50 asiakaspaikan ravintoloihin ja vastaaviin tiloihin;
- yli 1500 neliömetrin teollisuus-, tuotanto- ja varistorakennuksiin;
- ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n mukaisiin ympäristölupaa edellyttäviin eläinsuojiiin;
- kohteisiin, joissa vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 24§:ssä tarkoitetun ilmoituksen;
- kulttuuriomaisuuden suojelua koskevissa Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa kulttuuriomaisuudeksi määriteltyihin ja sitä sisältäviin rakennuksiin ja kohteisiin sekä muihin lakien ja asetusten nojalla kulttuuriomaisuutena suojeltuihin rakennuksiin ja kohteisiin;
- työpaikkatiloihin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 50;
- yli 100 metriä pitkiin yleisessä käytössä oleviin tunneleihin;
- Tuulivoimaloihin, teollisen kokoluokan sähköenergiavarastoihin ja teollisen kokoluokan aurinkosähköjärjestelmiin;
- Kiinteistöihin, joissa väestönsuoja on kuulunut rakennusluvan velvoitteisiin.

7.2 Ylimääräiset palotarkastukset

Ylimääräisen palotarkastuksen suorittamisesta päättää pelastusviranomainen harkintansa jälkeen esim. kiinteistön lukuisten erheellisten paloilmoitusten vuoksi.

Pelastuslaitos saa ajoittain yksityishenkilöiltä ja muilta tahoilta ilmoituksia ja yhteydenottoja, joissa pyydetään pelastusviranomaiselta valvontatoimenpiteitä ilmoitettuun kohteeseen. Näissä tapauksissa pelastusviranomainen arvioi ilmoitettavan asian kuulumisen sen toimivaltaan ja pyrkii ratkaisemaan tilanteen lievintä mahdollista keinoa käyttäen. Tarvittaessa käynnistetään valvontaprosessi ja valitaan soveltuva valvontamenetelmä. Pelastuslaitokselta ei voi kuitenkaan tilata valvontatoimenpiteitä, vaan päätöksen valvonnan käynnistämisestä tekee aina viranomainen.

Ylimääräisen palotarkastuksen käynnistäjänä saattaa olla myös palontutkinnassa tunnistetut puutteet pelastuslain 2-3 luvun velvoitteiden noudattamisessa. Pelastuslain 41§ mukaan palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen. Ilmoitusperuste perustuu pelastuslain 42§, jonka mukaan, jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee siten myös hyvinvointialuetta ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä, eli esimerkiksi pelastustoimintaan osallistuvaa pelastushenkilöstöä. Pelastustoimintaa johtaneen pelastusviranomaisen tai palontutkijan tulee huolehtia, että havaituista puutteista käynnistetään pelastuslain 78§ mukainen valvonta. Valvontatehtävä (ylimääräinen palotarkastus) voidaan käynnistää välittömästi hälytystehtävän yhteydessä ja kirjaamalla siitä pelastuslain 81§ mukaisen korjausmääräyksen tai toiminnan keskeytyksen. Mikäli tilannetta on johtanut miehistövirassa oleva tai sopimuspalokuntaan kuuluva ryhmänjohtaja, tulee asiassa olla yhteydessä päivystävään palomestariin, joka huolehtii ylimääräisen palotarkastuksen järjestämisestä. Velvoittavat korjausmääräykset tehdään aina kirjallisesti ja ne kirjataan valvontarekisteriin.

Pelastusviranomainen voi suorittaa tarkastuksia myös ennen rakennuksen käyttöönottoa. Tällöin tarkastuksessa on huomioitava, että rakentamislupaan liittyvistä asiakohdista vastuuviranomainen on rakennusvalvontaviranomainen.

Nuohoojilla on velvollisuus ilmoittaa tulisijoissa, savuhormeissa ja kattoturvaruosteissa havaitsemistaan vioista ja puutteista pelastusviranomaiselle. Tällöin pelastusviranomainen tekee ilmoituksen perusteella ylimääräisen palotarkastuksen, jossa esimerkiksi tulisija asetetaan tarvittaessa lämmityskieltoon (toiminnan keskeytys) ja annetaan korjausmääräys. Rakentamiseen liittyvät hormikatselmukset kuuluvat rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviin.

7.3 Yleisötilaisuuksien valvonta

Pelastuslaitos arvioi pelastuslain 16 §:n mukaisesti sille toimitetut yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmat. Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman arviointi toimitetaan asiakkaalle

kirjallisesti. Käsittelyprosessin yhteydessä tehdään myös tarvittavat päätökset pyroteknisten tehosteiden käytöstä yleisötilaisuuksissa ja annetaan lausuntoja poliisille ammattimaisten ilotulitusnäytösten järjestämisestä.

Yleisötilaisuuden turvallisuusjärjestelyjen toteutumista valvotaan tarvittaessa yleisötilaisuuden palotarkastuksella. Päätös yleisötilaisuuden palotarkastuksen suorittamisesta tehdään pelastussuunnitelman arvioinnin yhteydessä. Tarkastuksia suoritetaan yleisötilaisuuksiin, joiden voidaan arvioida olevan toimintaympäristönsä haasteellisia palo- ja poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan edellytysten suhteen henkilömäärän tai tilaisuudessa harjoitettavan toiminnan vuoksi.

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on määritellyt suunnitelmia käsittelevät pelastusviranomaiset ja kuvannut käsittelyprosessin ohjeessa *"Pelastuslaitoksen toimintamallit yleisötilaisuuksiin"*.

7.4 Tilapäismajoittumisen valvonta

Tilapäismajoituksella tarkoitetaan lyhytaikaista majoittumista tiloissa, joita ei ole hyväksytty voimassa olevassa rakennusluvassa yöpymis- tai majoituskäyttöön. Tilapäisyyden kestona pidetään enintään 1 viikkoa, mutta vähäisen ylityksen osalta sallitaan käyttää tapauskohtaista harkintaa.

Pelastusviranomaisen valvonta käynnistyy tilapäismajoittumisen järjestäjän ilmoitukseen tai pelastusviranomaisen havaintoon tilapäismajoittumisesta. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on määritellyt Tilapäismajoittumisen ohjeessa *"Tilapäismajoittumisen turvallisuusjärjestelyt ja valvonta 2024"*.

7.5 Poistumisturvallisuusselvitykset

Pelastuslain 18–21§ veloitteen piiriin kuuluvissa rakennuksissa on toiminnanharjoittajan laadittava selvitys siitä, miten rakennuksen tai tilan käyttötapa ja henkilöiden rajoittunut, heikentynyt tai poikkeava toimintakyky sekä muut poistumisturvallisuuteen vaikuttavat tekijät otetaan huomioon tulipaloihin ja muihin vaaratilanteisiin varautumisessa ja poistumisjärjestelyissä (poistumisturvallisuusselvitys).

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on laatinut asian käsittelemiseksi ohjeen: *"Ohje poistumisturvallisuusselvityksen käsittelemiseen"*. Pelastuslain 18–21§ asiakohdat käsitellään edellä mainitun ohjeen mukaisesti.

7.6 Ilmoitukset ilmeisestä palovaarasta tai muusta onnettomuusriskistä

Pelastuslain 379/2011 42§ mukaan, jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta

julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä lain 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Säädöksen tavoitteena on mahdollistaa eri viranomaisten järjestelmiin kertyvän tiedon sekä havaintojen välittäminen asiasta vastaavalle viranomaiselle siten, että tieto tallentuu ja velvoittaa toimivaltaisen viranomaisen reagoimaan tarvittavalla tavalla. Tämä tarkoittaa, että pelastusviranomaisen on aina reagoitava tehtyyn ilmoitukseen.

Ensisijainen ilmoitustapa on pelastustoimen yhteinen sähköinen lomake, johon on linkki pelastuslaitoksen kotisivuilla. Mikäli ilmoitus tehdään puhelimella, postitse tai sähköpostilla, ilmoituksen vastaanottava pelastusviranomainen kirjaa tiedot ilmoituslomakkeelle.

Arvioituaan ilmoituksen sisällön, pelastusviranomainen tekee päätöksen siitä, käynnistetäänkö ilmoituksen perusteella valvontaprosessi. Koska kyse on ilmeisen palovaaran tai muun onnettomuusriskin torjunnasta, on aiheellisen ilmoituksen johdosta valvontaprosessi käynnistettävä viipymättä. Valvontatehtävä alkaa käytännössä yhteydenotolla ilmoittajaan ja lisätietojen selvittämisellä. Näiden perusteella arvioidaan yhteistyöviranomaisten tarve valvonnan suorittamiseksi.

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on laatinut asian käsittelystä koulutusmateriaalin muotoon ohjeen *"Pelastuslaki 42§ mukaiset ilmoitukset"*.

7.7 Kemikaalivalvonta

Laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) ja annetuissa alemmissa säädöksissä on säädetty alueen pelastusviranomaiselle valvontatehtäviä ja erilaisten ilmoitusten käsittelyä. Pelastusviranomainen toimii lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 115 §:n mukaisena valvontaviranomaisena ja tekee asetuksen (685/2015) 33 § ja 34 § mukaiset käyttöönottotarkastukset vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin osalta.

Pelastusviranomaiset toimivat valvontaviranomaisena lain (390/2005) 115§ mukaisesti, kun on kyse:

- vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei toiminta ole osa 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua toiminnallista kokonaisuutta, jolloin sen valvonta kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle;
- yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai niiden luovutuksesta yksityiseen kulutukseen;
- räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena 81 §:ssä mainituissa tilaisuuksissa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes ohjaa ja yhtenäistää (390/2005) 116 §:n perusteella pelastusviranomaisten ja poliisin toimintaa tämän lain säännösten noudattamisen valvonnassa.

Käytännössä pelastusviranomaisen valvontavastuu kattaa esimerkiksi seuraavia tehtäviä;

- vähäistä kemikaalien käsittelyä ja varastointia
- nestekaasun käyttöä ja varastointia
- maakaasun käyttöä
- öljylämmityslaitteistojen asennusta
- maanalaisten öljysäiliöiden tarkastustoimintaa räjähteiden varastointia ja osin räjähteiden varastointia sekä pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä tai luovutukseen yksityiseen kulutukseen

Nestekaasukohteiden käyttöönottotarkastukset suoritetaan valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 37 §:n ja 38 §:n mukaisesti.

Öljylämmityslaitteistot käyttöönottotarkastukset suoritetaan valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 39 §:n mukaisesti. Olennaisena muutoksena pidetään, mikäli öljylämmityslaitteistoon vaihdetaan öljysäiliö, jolloin valvontakäynnillä varmistetaan vanhan öljysäiliön asianmukainen poistaminen ja uuden asianmukainen asennus.

Maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset suoritetaan kauppa- ja teollisuusministeriön päätös maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) mukaisesti ja valvonta on asiakirjavalvontaa, joka suoritetaan pelastusviranomaiselle toimitettujen pöytäkirjajäljennösten perusteella. Mikäli tarkastuspöytäkirjan perusteella voidaan arvioida tapahtuneen tai uhkaavan tapahtua öljyvahinko (C tai D-luokka), tulee pelastusviranomaisen suorittaa kohteeseen valvontakäynti (ylimääräinen palotarkastus).

Pelastusviranomainen toimii lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 115 §:n mukaisena valvontaviranomaisena pyroteknisten tuotteiden varastoinnissa kaupan yhteydessä ja tai luovutuksessa yksityiseen kulutukseen.

Pelastusviranomainen voi kieltää ilotulitteiden myynnin 111 §:n perusteella.

Pelastusviranomaisella on oikeus osallistua 30 §:n mukaiseen turvallisuus- ja kemikaaliviraston käyttöönottotarkastukseen sekä 28 §:n tarkastusohjelman mukaisiin tarkastuksiin. Pelastuslaitoksen kemikaalivalvonnan vastuuhenkilö toimii tällöin yhteyshenkilönä Tukes lupakohteisiin ja osallistuu tarvittaessa Tukes tarkastuksille.

7.7.1 Henkilöstön resursointi kemikaalivalvonnan eri tehtävissä

Määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä tehtävä kemikaalivalvonta. Resurssina toimii koko A1-A6 valvontaa suorittava henkilöstö

Esimerkkejä kohteista:

- Maatilojen palotarkastuksella polttoöljyt ja muut kemikaalit
- Nestekaasu kaupan myynnin yhteydessä
- Ilotulitemyynti kaupan yhteydessä
- Polttoaineen jakeluasemien määräaikaisvalvonta
- Yleisötilaisuuksien pyrotekniikka

Määräaikainen kemikaalivalvonta (erillinen valvontatapahtuma)

Työnjohtovastuu on kemikaalivalvonnasta vastaavalla palopäälliköllä. Valvontaa suorittavat edellä mainitun palopäällikön lisäksi kemikaalitarkastaja ja tarvittaessa avustamaan nimetty palotarkastaja. Kohteet suunnitellaan valvontarekisteriin erillisinä sisäisinä valvontakohteina palopäällikön toimesta (ER KEM). Näiden kohteiden valvonnassa keskitytään kemikaalien valvontaa ja muu asiat valvotaan erillisellä määräaikaisella palotarkastuksella.

Esimerkkejä määräaikaisen kemikaalivalvonnan kohteista:

- Alle Tukes luparajan jäävät kohteet, jotka kuitenkin ovat selvästi pelastuslaitoksen ilmoitusrajaa suuremmat. Nämä kohteet suunnitellaan valvontarekisteriin erillisiksi kemikaalivalvonnan kohteiksi, valvontaväliksi suunnitellaan keskimäärin 60kk.
- Kemikaali-ilmoitusten käsittely ja päätöksen lupaehtojen valvonta
- Nestekaasun käyttö ja varastointi muulloin kuin kaupan yhteydessä (isompana)

Tukesin lupakohteiden kemikaalivalvonta:

Tukesilla on kemikaalivalvontavastuu näistä kohteista. Pelastusviranomaisen osallistuu Tukesin valvontaan mahdollisuuksien mukaan. Resurssina koko A1-A6 valvontaa tekevä henkilöstö. Peruste: Pelastusviranomaisella on oikeus osallistua 30 §:n mukaiseen turvallisuus- ja kemikaaliviraston käyttöönottotarkastukseen sekä 28 §:n tarkastusohjelman mukaisiin tarkastuksiin.

7.8 Asiakirjavalvonta

Asiakirjavalvontaa tehdään yleensä osana palotarkastusta, mutta osaa asiakirjavalvonnasta voidaan tehdä irrallisena erilliseen valvontatapahtumaan nähden.

Asiakirjavalvonnalla tarkoitetaan toiminnanharjoittajien laatimien dokumenttien, tarkastuslaitosten pöytäkirjojen ja tarkastusliikkeiden raporttien käsittelyä. Tällaisia ovat mm. pohjavesialueella olevien maanalaisten öljysäiliöiden tarkastuspöytäkirjat, räjähdysuodasasiakirjat, tarkastuslaitosten käyttöönotto- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjat (paloilmoitin- ja sammutuslaitteisto), sekä pelastussuunnitelmat.

Asiakirjoissa havaittujen puutteiden johdosta tulee tarvittaessa käynnistää valvontatehtävä.

Asiakirjavalvontaa hoitava pelastusviranomainen arvioi, edellyttääkö puute välittömiä toimenpiteitä vai voidaanko asia käsitellä seuraavan määräaikaisen tarkastuksen yhteydessä.

Poistumisturvallisuusselvityksiä koskeva asiakirjavalvonta tehdään tämän valvontasuunnitelman kappaleen 5.4 mukaisesti.

Tarkastuslaitosten tarkastuspöytäkirjat paloteknisiinlaitteisiin liittyen käsitellään erillisen ohjeistetun prosessin mukaisesti.

7.9 Jälkivalvonta

Pöytäkirjassa annetut korjausmääräykset on aina todennettava. Valvontakäynnin yhteydessä sovitaan asiakkaan kanssa jälkivalvontatavasta. Pelastusviranomaisen tulee käyttää harkintaa asiakokonaisuus huomioiden soveltuvan jälkivalvontavan valitsemiseksi.

Mikäli jälkivalvonnassa todetaan, ettei annettuja korjausmääräyksiä ole noudatettu, neuvotellaan mahdollisesta korjausajan jatkamisesta tai hallintopakkokeinojen käyttämisestä. Mikäli korjausaikaa aiotaan jatkaa, tulee jatkoajan arvioinnissa havaita korjauksien etenemistä. Mikäli asiakirjavalvontaa ei katsota riittäväksi tavaksi, sovitaan jälkivalvontakäynti erikseen.

Jälkivalvonnan suorittamisesta kirjataan aina pöytäkirja.

8 Viranomaisyhteistyö valvonnan suorittamiseksi

8.1 Viranomaisyhteistyön perusteet

Pelastuslain (379/2011) 42 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön.

Yhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen mm. vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Yhteistyötä voidaan pitää tehokkaana silloin, kun se on luonteeltaan säännöllistä ja suunnitelmallista ja sen lähtökohdaksi on tunnistettu kaikki olennaiset toimijat. Velvoite koskee myös pelastuslaitosten välistä yhteistyötä

Pelastuslain (379/2011) 43 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyä toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tehdä esityksiä muille viranomaisille ja tahoille.

Hallintolain (43/2003) 10 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä.

Hallintolain (43/2003) 31 §:n mukaan (*selvittämisvelvollisuus*) viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

8.2 Yhteistyötahoja ja -muotoja

Yleisenä viranomaisten yhteistoimintamuotona on yhteistarkastusten tekeminen tarkoituksenmukaisissa kohteissa. Yhteistarkastuksissa tulee kiinnittää huomiota viranomaisten välisiin toimivaltakysymyksiin. Pelastusviranomaisen omasta valvontakäynnistä tehdään aina oma pöytäkirja.

Pelastuslaitos tekee yhteistyötä muun muassa seuraavien kunnallisten tahojen kanssa:

- ympäristöviranomaiset
- rakennusvalvontaviranomaiset
- kuntien muut viranomaiset
- Hyvinvointialueen työntekijät ja viranomaiset

Edellisten lisäksi pelastuslaitos tekee yhteistyötä muun muassa seuraavien muiden viranomaisten kanssa:

- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES
- Poliisilaitokset
- Lupa- ja valvontavirasto
- Valvira
- Onnettomuustutkintakeskus
- Hätäkeskuslaitos
- Puolustusvoimat
- MIGRI
- Rajavartiolaitos

9 Valvontaprosessi

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on ottanut vuoden 2022 aikana käyttöön pelastuslaitosten kumppanuusverkoston turvallisuuspalvelualueella valmistellun ja pelastuslaitosten yhteisesti päättämän valvontaprosessin. Uusi valvontaprosessi on koulutettu henkilöstölle 3 eri vaiheessa. Palotarkastajat saivat koulutusta 2.2.2022, 6.10.2022 ja 22.11.2022.

Kuva 2: Valvontaprosessin eri vaiheet

Uuden valvontaprosessin käyttöönottoon liittyy myös todisteellinen tiedoksianto sekä hallintopakkomenettelyt. Hallintopakkokeinoja ja todisteellista tiedoksiantoa sovelletaan vuoden 2025 aikana uuden kumppanuusverkoston julkaisun ”Pelastusviranomaisen hallintopakkokeinot 2024” mukaisesti huomioiden hyvinvointialueen toimintasäännössä määritellyt toimivaltuudet.

9.1 OE sovelluksen käyttöönotto

Pelastuslaitos varautuu vuoden 2026 aikana valvontahenkilöstön koulutukseen ja uuden valvonta sovelluksen (OE) käyttöönottoon. Uuden järjestelmän käyttöönotto ja tietojen siirto vanhasta tulee vaatimaan henkilöresurssia ja runsaasti työaikaa kaikilla tasoilla.

9.2 Valvontatyön omavalvonta

Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021, 16§) mukaisesti hyvinvointialueen on toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Hyvinvointialueen on varmistettava pelastustoimen palvelujen saatavuus, laatu ja vaikuttavuus. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista. Hyvinvointialueen on laadittava järjestämisvastuuseensa kuuluvista pelastustoimen tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma.

9.2.1 Määräperusteinen toteuman seuranta

Vuoden valvontasuunnitelma rakentuu siten, että jokaiselle vuoden valvontakiertoon osuvalle A1-A6 kohteelle määritetään vastuupalotarkastaja. Kohteiden vastuupalotarkastajat saavat henkilökohtaisen työlistan vuoden tarkastuksista tallinkuun alussa. Tavoite on, että valvontaa tehdään läpi vuoden tasaisesti neljännesvuosittain siten, että kaikki määräaikaisten palotarkastukset ovat tehtynä viimeistään suunnitteluvuoden loppuun mennessä. Valvontasuunnitelman mukainen valvontatyö laskutetaan hyväksytyn palveluhinnaston mukaisesti.

Valvontarekisteristä laaditaan neljännesvuosittain raportti määräaikaisten valvottujen kohteiden lukumääriin perustuen sekä laskutuksen toteumasta. Havaittujen puutteiden perusteella ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin asian korjaamiseksi

Valtakunnallinen raportointi tehdään pelastustoimen resurssi- ja toimenpiderekisteriin (Pronto). Prontossa on valtakunnallista seuranta varten taulukot, joihin sekä suunniteltu että toteutunut valvonta ja valvontaan kirjataan pääosin kunta ja valvontalajikohtaisesti. Valvonnan tilastotiedot siirretään Prontoon pelastuslaitoksen valvontarekisteristä keskitetysti kerran vuodessa, jolloin ne pysyvät vertailukelpoisina eri kuntien ja valvontalajien välillä.

Seurantaan voidaan ottaa myöhemmässä vaiheessa asioita, joilla voidaan arvioida valvonnan vaikuttavuutta. Näitä voivat olla esim. onnettomuusmäärien kehittyminen, valvonnasta kerätty palaute ja erheellisten paloilmoitusten määrä.

9.3 Laatu- perusteinen seuranta

Valvontatyön laatua pyritään seuraamaan ja arvioimaan seuraavin menetelmin.

- Vuonna 2026 laatu- perusteisen seurannan painopisteenä on uuden valvontasovelluksen käyttöönotto ja sen omaksumisen valvonta.
- Vuonna 2025 laatu- perusteisen seurannan painopisteenä oli uuden valvontaprosessin omaksuminen ja erityisesti valvonnan pöytäkirjojen sisältöön ja jälkivalvontaan liittyvät havainnot. Myös paloriskiasumisen prosessiin liittyvät valvontatoimenpiteet vaativat laadun ja vaikuttavuuden arviointia.
- Vastaavasti vuoden 2024 aikana valvottiin poistumisturvallisuus prosessin toimivuutta.
- Mahdollisesti saatavan asiakaspalautteen perusteella arvioidaan tarvittavat toimenpiteet ja niiden tarvittava laajuus tapauskohtaisesti.

10Valvonnan palveluhinnasto

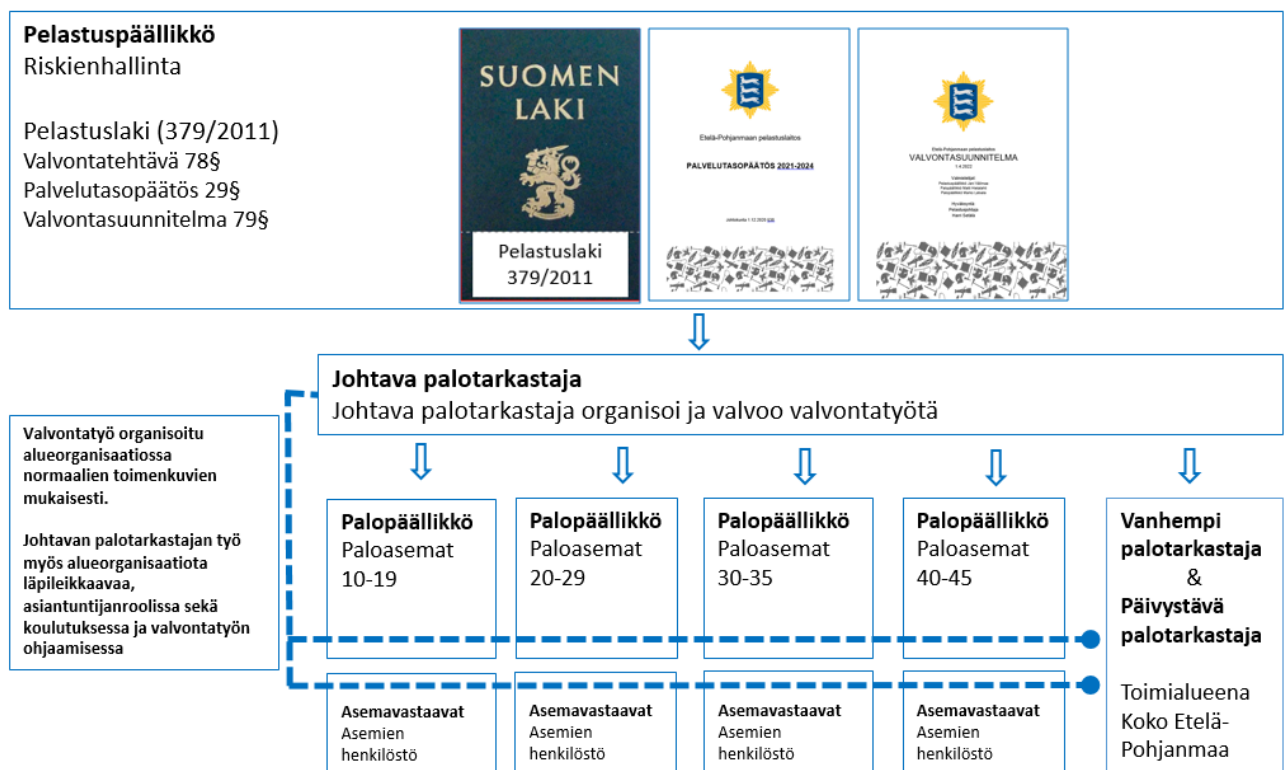
Pelastuslaitoksen palveluhinnastosta päättää vuosittain Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto. Valvontatehtävästä perittävä maksu määräytyy Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuuston viimeksi hyväksymän taksapäätöksen mukaisesti.

Vuoden 2026 valvontahinnasto on valmisteltu huomioiden pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston julkaisu *”Opas hyvinvointialueen pelastusviranomaisen onnettomuuksien ehkäisyn taksojen laatimiseksi 2024”*.

11 Valvonnan resurssit

Pelastuslain (379/2011) 78§ mukaisesti pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä.

Valvontaan käytettävät resurssit on päätetty Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä 2024–2027. Sen mukaan valvontatyöhön osallistuu koko henkilöstö toimenkuvien mukaan.

11.1 Valvontatyöhön määritellyt resurssit:

Valvontatyöhön osoitettava henkilöresurssi.

- Pelastuspäällikkö (riskienhallinta): palvelutasopäätös, valvonnan resurssit ja valvontasuunnitelma
- Johtava palotarkastaja: valvonnan organisoiminen, valvonnan kehittäminen, asiantuntijarooli ja toteuman valvominen neljännesvuosittain koko pelastuslaitoksen alueella valvontasuunnitelmassa määritetyllä tapaa.
- Palopäälliköt: ohjaavat valvonnan suunnittelua omassa asemaryhmässään johtavan palotarkastajan kanssa yhteistyössä. Palopäälliköt osaltaan valvovat omassa asemaryhmässä valvonnan toteutumista neljännesvuosittain.
- Vanhempi palotarkastaja: vaativien rakennuskohteiden rakentamisen ohjaus ja asiantuntijarooli koko pelastuslaitoksen alueella. Lisäksi valvontatyö painottuen A1-A6 kohteisiin ja erityisiin palotarkastuksiin valvontasuunnitelman mukaisesti.
- Paloasemilla toimivat palotarkastajat: valvontatyö painottuen A1-A6 kohteisiin ja erityisiin palotarkastuksiin valvontasuunnitelman mukaisesti. Asiantuntijatehtävät ja rakentamisenohjaus, muun muassa uudisrakentamisessa. Päivystävänä palotarkastajana toimiminen
- Päivystävä palotarkastaja: Pelastuslaitoksen valvontatyön päivystävä resurssi virka-aikana ja asiakaspalvelun antaminen.
- Päivystävät palomestarit: valvontatyö on osana toimenkuvaa painottuen A1-A6 kohteisiin valvontasuunnitelman mukaisesti. Päivystävillä palomestareilla valvontakohteiden määrä on pienempi palotarkastajiin verrattuna. Tällä ratkaisulla päivystävien palomestareiden osalta työaikaa varmistetaan palontutkinnan laadukkaaseen suorittamiseen sekä mahdollisten päivystysviikolle sijoittuvien yleisötapauksien valvontaan.
- Palomestarit ilman P3 vastuuta: osana toimenkuvaa valvontatyö painottuen A1-A6 kohteisiin valvontasuunnitelman mukaisesti, isompi työpanos valvontaan kuin P3 vastuulla olevalla palomestarilla.
- Alipäällystö: osana toimenkuvaa A1-A6 kohteet valvontasuunnitelman mukaisesti ja paloturvallisuuden itsearviointikohteet, painottuen paloturvallisuuden itsearviointiin liittyviin tehtäviin.
- Miehistö: osana toimenkuvaa paloturvallisuuden itsearviointi prosessiin kuuluvat tehtävät sekä asuinrakennuksiin liittyvät muut valvontatehtävät. Myös miehistön tehtäviin kuuluu suorittaa tarvittaessa A1-A6 kohteiden valvontaa erikseen määrättyinä pienien kohteiden osalla. Miehistön roolia valvontatyöhön voidaan kasvattaa poikkeusolojen sitä vaatiessa, esimerkiksi väestösuojien valvontaan liittyen.

- Sihteeristö: osana toimenkuvaa valvontaprosessiin osallistuminen (esimerkiksi laskutus tai itsearvontiin liittyvän materiaalin valmistelutyöt).

11.2 Tavoitteelliset määräaikaisten palotarkastusten määrät virkanimittäin A1-A6 kohteissa.

Valvontatyöhön osallistuvan henkilöstön ohjeellinen työpanos riippuu henkilön toimenkuvasta kokonaisuutena. Asiaan vaikuttavat tehtävänimikkeen lisäksi myös muut työnantajan määrittämät erityisvastuut. Määrät voivat vaihdella eri vuosien välillä

- Palotarkastaja 40-80 kpl vuodessa
- Vanhempi palotarkastaja 15-25 kpl vuodessa
- Palomestari 20-45 kpl vuodessa
- Alipäällystö 10-15kpl vuodessa
- Miehistö tarvittaessa pienten kohteiden osalla 0-10 kpl vuodessa.

11.3 Pelastustoiminnan valmius valvontatehtävän aikana.

Osa valvontatyöhön osallistuvasta henkilöstöstä suorittaa päätoimenaan pelastustoiminnan tehtäviä. Valvontatehtävään osallistuvan henkilön tulee huolehtia pelastustoiminnan valmiudesta seuraavin ohjeellisin keinoin:

- Päivystävä palomestari keskeyttää valvontatehtävän hälytystehtävän sitä edellyttäessä ja suorittaa valvonnan loppuun myöhemmin erikseen sovittavana ajankohtana.
- Työvuorossa asemamestari määrää suorittamansa valvonnan ajaksi ylipalomiehen sijaistamaan itseään hälytystehtävissä ja asemapalveluksessa. Tarvittaessa tilanteen edellyttäessä asemamestari keskeyttää valvontatehtävän ja suorittaa valvonnan loppuun myöhemmin erikseen sovittavana ajankohtana. Valvontatehtävän ajaksi ei oteta työvuoroon sijaisia. Mikäli pelastustoiminnan valmiuteen arvioidaan kohdistuvan tavanomaisesta poikkeavaa heikentymää, tulee asiasta ilmoittaa alueen päivystävälle palomestarille (P31).
- Päiväasemilla valvontaa suorittava pelastustoimintaan osallistuva henkilöstö varautuu hälytystehtäviin ja keskeyttää valvontatehtävän hälytystehtävän sitä edellyttäessä. Valvontatehtävä suoritetaan tällöin loppuun myöhemmin erikseen sovittavana ajankohtana.

LIITE 1: Paloturvallisuuden itsearviointimäärät

- Kunnittain ka/vuosi
- Vuodelle 2026 suunniteltu ja vahvistettu itsearviointimäärä

Kunta	Vuosittain tarkastettava itsearviointikohteiden määrä ka/vuosi	Suunnitellut kohteet vuodelle 2026
Alajärvi	485	503
Alavus	640	504
Evijärvi	174	215
Ilmajoki	491	542
Isojoki	131	87
Isokyrö	249	222
Karjoki	84	78
Kauhajoki	605	517
Kauhava	747	821
Kuortane	218	238
Kurikka	994	941
Lappajärvi	270	260
Lapua	598	593
Seinäjoki	1638	1576
Soini	152	117
Teuva	262	264
Vimpeli	157	134
Ähtäri	380	277
Yhteensä	8274	7889

Suunnitelma vuodelle 2026

- Suunnitelma on muodostettu valvontarekisteriin luotujen uusien palotarkastusalueiden perusteella. Valvontakohteena asuinrakennukset ja vapaa-ajan rakennukset, valvontaväli 120kk.
- Suunnitelman määrät tarkastettu 16.1.2026

LIITE 2: Yritys- ja laitospaikkojen A1-A6 suunnitellut valvontamäärät

Vuodelle 2026 kunnittain ja valvontaluokittain

	Kierrossa olevat 6-120kk olevat A1-A6 kohteet yhteensä	A1 Ympäristövuorokautisessa käytössä olevat kohteet	A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	A3 Kokoon-tumis- ja liiketilat	A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	A5 Maatalousrakennukset	A6 Muut rakennukset ja kohteet	A1-A6 Yhteensä
Alajärvi	273	1	3	6	9	5	8	32
Alavus	427	12	1	25	17	9	3	67
Evijärvi	89	0	1	2	3	10	7	23
Ilmajoki	346	4	2	5	11	5	4	31
Isojoki	68	1	0	0	0	7	2	10
Isokyrö	123	1	0	7	9	14	3	34
Karjajoki	52	0	1	0	0	2	1	4
Kauhajoki	386	7	3	9	28	5	16	68
Kauhava	606	23	2	17	41	57	15	155
Kuortane	125	6	0	4	6	8	4	28
Kurikka	655	5	5	20	35	36	18	119
Lappajärvi	119	2	1	2	3	0	1	9
Lapua	345	5	3	8	18	14	17	65
Seinäjoki	1165	50	10	78	75	34	30	277
Soini	105	5	0	0	1	3	5	14
Teuva	211	1	0	6	12	3	11	33
Vimpeli	91	2	0	4	10	3	0	19
Ähtäri	207	9	2	9	12	3	3	38
Yhteensä	5393	134	34	202	290	218	148	1026

- Suunnitelman määrät tarkastettu 20.1.2026
- Edellisten lisäksi tehdään 16 kpl erillisiä kemikaalitarkastuksia vuoden 2026 aikana

LIITE 3: Yritys- ja laitospalveluiden A1-A6 liitetaulukot

A1 kohteet:

Kohdetyypin koodi	Uusi kohdetyyppi	Valvontaväli min (kk)	Suositeltu valvontaväli (kk)	Valvontaväli max (kk)
A100	Keskussairaalat	6	12	24
A105	Muut sairaalat ja laboratoriorakennukset	24	36	48
A1101	Terveys- ja hyvinvointikeskukset, vuodeosasto	12	24	36
A1102	Terveys- ja hyvinvointikeskukset, vain päiväkäyttö	24	48	60
A1151	Muut terveydenhuoltorakennukset ja kuntoutuslaitokset, ympärivuorokautinen käyttö	12	24	36
A1152	Muut terveydenhuoltorakennukset ja kuntoutuslaitokset, vain päiväkäyttö	24	48	60
A130	Laitospalvelujen rakennukset	12	24	48
A135	Muut poistumisturvallisuusselvitysvelvolliset kohteet	12	36	48
A140	Avopalvelujen rakennukset	24	48	60
A1451	Vankilat, suljettu vankila	6	12	24
A1452	Vankilat, avovankila	12	36	48
A1501	Majoitustilat, alle 10 majoituspaikkaa	36	60	96
A1502	Majoitustilat, 10-50 majoituspaikkaa	24	48	60
A1503	Majoitustilat, yli 50 majoituspaikkaa	12	36	48
A155	Vuokrattavat lomamökit ja leirintäalueet	36	48	96

Siirtymäajan valvontaväli taulukko, pääosin vanhoilla valvontaväleillä.

Korjataan / täsmennetään OE sovelluksen käyttöönoton tai uusien kansallisten valvontavälien määrittelytyön valmistumisen jälkeen.

A2kohteet:

Kohdetyypin koodi	Uusi kohdetyyppi	Valvontaväli min (kk)	Suositeltu valvontaväli (kk)	Valvontaväli max (kk)
A2001	Päiväkodit, alle 25 paikkaa	36	60	96
A2002	Päiväkodit, 25-100 paikkaa	24	48	60
A2003	Päiväkodit, yli 100 paikkaa	12	24	48
A2004	Päiväkodit, vuoropäiväkoti	12	24	36
A2051	Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset, alle 100 oppilasta	36	48	60
A2052	Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset, 100-500 oppilasta	24	36	48
A2053	Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset, yli 500 oppilasta	12	24	36
A210	Ammatillinen oppilaitos	12	24	60
A215	Korkeakoulu- ja tutkimuslaitokset	12	60	120
A220	Muut opetusrakennukset	36	96	120

Siirtymäajan valvontavälitaulukko, pääosin vanhoilla valvontaväleillä.

Korjataan / täsmennetään OE sovelluksen käyttöönoton tai uusien kansallisten valvontavälien määrittelytyön valmistumisen jälkeen.

A3 kohteet:

Kohdetyypin koodi	Kohdetyyppi	Valvontaväli min (kk)	Suositeltu valvontaväli (kk)	Valvontaväli max (kk)
A3001	Myymäla- ja liikerakennukset, kauppakeskukset, alle 400 m ²	60	96	120
A3002	Myymäla- ja liikerakennukset, kauppakeskukset, 400-2 499 m ²	36	48	60
A3003	Myymäla- ja liikerakennukset, kauppakeskukset, 2500-9 999 m ²	12	36	48
A3004	Myymäla- ja liikerakennukset, kauppakeskukset, 10 000 m ² tai enemmän	6	12	36
A3051	Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset, alle 50 asiakaspaikkaa	48	60	96
A3052	Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset, 50-400 asiakaspaikkaa	24	36	48
A3053	Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset, yli 400 asiakaspaikkaa	12	24	36
A3054	Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset, ruokaravintolat	60	96	120
A3101	Teatterit, musiikki- ja kongressitalot, paikkaluku korkeintaan 300	48	60	96
A3102	Teatterit, musiikki- ja kongressitalot, paikkaluku yli 300	24	36	48
A315	Kirjastot ja museot	48	60	96
A320	Näyttely- ja messuhallit	12	24	36
A325	Seura- ja kerhorakennukset	48	60	96
A3301	Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset, paikkaluku korkeintaan 300	48	60	96
A3302	Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset, paikkaluku yli 300	36	48	96
A3351	Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä < 500 hlöä	48	60	96
A3352	Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä 500-5000 hlöä	36	48	60
A3353	Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä >5000 hlöä	12	24	36
A340	Asemarakennukset ja terminaalit	36	60	96
A345	Ammattiliikenteen kaluston suoja- ja huoltorakennukset sekä pysäköintitalot ja -hallit	36	60	96
A350	Tieto- ja viestintätekniikan rakennukset ja muut liikenteen rakennukset	36	60	96

Siirtymäajan valvontavälitaulukko, pääosin vanhoilla valvontaväleillä.

Korjataan / täsmennetään OE sovelluksen käyttöönoton tai uusien kansallisten valvontavälien määrittelytyön valmistumisen jälkeen.

A4 kohteet:

Kohdetyypin koodi	Kohdetyyppi	Valvontaväli min (kk)	Suositeltu valvontaväli (kk)	Valvontaväli max (kk)
A4001	Energiantuotantorakennukset, Alle 1000m ²	36	60	96
A4002	Energiantuotantorakennukset, Yli 1000m ²	12	24	60
A4051	Energiansiirto ja -varastointi rakennukset, Alle 1000m ²	36	60	96
A4052	Energiansiirto ja -varastointi rakennukset, Yli 1000m ²	12	48	60
A4101	Tuotantorakennukset, alle 1500m ²	36	60	96
A4102	Tuotantorakennukset, 1500-4999m ²	12	36	60
A4103	Tuotantorakennukset, 5000-9999m ²	12	24	48
A4104	Tuotantorakennukset, yli 10 000m ²	6	12	36
A4151	Teollisuus- ja pienteollisuustalot, alle 1500m ²	60	96	120
A4152	Teollisuus- ja pienteollisuustalot, 1500-4999m ²	36	48	60
A4153	Teollisuus- ja pienteollisuustalot, 5000-9999m ²	24	36	48
A4154	Teollisuus- ja pienteollisuustalot, yli 10 000m ²	12	24	36
A420	Kaivannaistoiminnan rakennukset	12	96	120
A4251	Varastorakennukset, alle 1500m ²	60	96	120
A4252	Varastorakennukset, 1500-4999m ²	48	60	96
A4253	Varastorakennukset, 5000-9999m ²	36	48	60
A4254	Varastorakennukset, yli 10 000m ²	24	36	48
A430	Logistiikkakeskukset	24	36	48
A435	Vesihuollon rakennukset	24	60	120
A440	Jätehuollonrakennukset	48	60	120
A445	Materiaalien kierrätysrakennukset	48	60	120

Siirtymäajan valvontavälitaulukko, pääosin vanhoilla valvontaväleillä.

Korjataan / täsmennetään OE sovelluksen käyttöönoton tai uusien kansallisten valvontavälien määrittelytyön valmistumisen jälkeen.

A5 kohteet:

Kohdetyypin koodi	Kohdetyyppi	Valvontaväli min (kk)	Suositeltu valvontaväli (kk)	Valvontaväli max (kk)
A5001	Kotieläinrakennus; ympäristölupa, AVI	12	24	60
A5002	Kotieläinrakennus; Ilmoitus kunnan yvv	48	60	96
A5003	Kotieläinrakennus; muut	60	96	120
A505	Erilliset viljankuivaamot ja viljansäilytysrakennukset	48	60	120
A510	Kasvihuoneet ja muut maatalousrakennukset	48	60	120

Siirtymäajan valvontavälitaulukko, pääosin vanhoilla valvontaväleillä.

Korjataan / täsmennetään OE sovelluksen käyttöönoton tai uusien kansallisten valvontavälien määrittelytyön valmistumisen jälkeen.

A6 kohteet:

Kohdetyypin koodi	Kohdetyyppi	Valvontaväli min (kk)	Suositeltu valvontaväli (kk)	Valvontaväli max (kk)
A6001	Toimistot ja työpaikkatilat, alle 1500m ²	60	120	
A6002	Toimistot ja työpaikkatilat, 1500-5000 m ²	48	60	96
A6003	Toimistot ja työpaikkatilat, yli 5000- m ²	36	48	60
A6051	Pelastustoimen rakennukset, 24/7 asema	36	48	60
A6052	Pelastustoimen rakennukset, muut rakennukset	48	60	96
A615	Palo- ja räjähdysvaaralliset kohteet	12	24	96
A6201	Jakeluasemat, liikenne- ja huoltoasemat	24	36	60
A6202	Jakeluasemat, kylmäasemat	48	60	96
A625	Turvetuotantoalueet	12	36	48
A635	Muut rakennukset ja kohteet	12	48	120

Siirtymäajan valvontavälitaulukko, pääosin vanhoilla valvontaväleillä.

Korjataan / täsmennetään OE sovelluksen käyttöönoton tai uusien kansallisten valvontavälien määrittelytyön valmistumisen jälkeen.

LIITE 4: Valvontakohteen määrittäminen

Valvontakohteen määrittäminen valvontarekisteriin tarkoituksenmukaisen valvontavälin aikaansaamiseksi ei ole aina yksiselitteistä.

Jokaisen valvontatyöhän osallistuvan tulee oma-aloitteisesti ylläpitää valvontarekisterin oikeellisuutta huomatessaan virheitä ja ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin virheiden korjaamiseksi.

Valvontahenkilöstön velvollisuus on noudattaa seuraavia peruseriaatteita valvontakohteiden luokittelun ja valvontavälin määrittämisessä.

1. Kiinteistöllä käytännössä yksi valvottava kohde, jossa monta rakennusta
 - Kohteessa vain yksi rakennus asetetaan pääkohteeksi, jolle määritellään valvontaväli ja kohdetyyppi.
 - Loput rakennukset asetetaan edellisen alakohteiksi, ilman valvontaväliä.
2. Samassa rakennuksessa muutama toisesta poikkeava toiminto, joilla olisi eri valvontaväli.
 - Esimerkki 1: sama rakennus, jossa pieni liiketila <400m² ja ympärivuorokautinen päiväkot.
 - Esimerkki 2: sama rakennus, jossa toimii päivisin ruokaravintola ja öisin anniskeluravintola.
 - Valintaan aina kohdetyyppi korkeamman riskin ja tiheämmän valvontavälin mukaisesti
3. Asuinkerrostalo, jossa hätäkeskukseen kytketty paloilmoitin tai automaattinen sammutuslaitteisto
 - Kerrostalot merkataan asuinhuoneistoiksi ja 120 kk valvontaväli ja kohde on paloturvallisuuden itsearviointin piirissä.
 - Vaativien turvallisuusjärjestelyjen osalta huomioidaan esimerkiksi korkeat kerrostalot ja puukerrostalot, joiden rakentamislupa on perustunut siihen, että rakennukseen on asennettu paloilmoitin tai automaattinen sammutuslaitteisto. Tällaiselle kohteelle lisätään myös sisäinen valvontakohde, joka asetetaan valvontakiertoon paloturvallisuustekniikan osalta.
4. Kohde, jota ei lueta valvontakohteeksi
 - kts luku 6.3